

Werkplan Sociale Agenda 2023

Levendig en sociaal

Werkplan Sociale Agenda 2023

Levendig en sociaal

December 2022

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Inhoud

Inleiding	6
Opbrengst van 2,5 jaar Sociale Agenda	8
Werkplan 2023	10
Verbeteren van kansengelijkheid	12
Bewonersparticipatie op leefbaarheid en wonen	15
Positieve gezondheid	18
Alliantieprojecten	21
Financiën	22
Hoe verder na 2023?	25
Bijlagen	29
1 Toegekende alliantieprojecten	30
2 Opbrengsten Sociale Agenda	43
3 Rapport Tussenevaluatie Sociale Agenda 2020-2023	49

Voorwoord

Iedereen doet mee en iedereen doet er toe, dat is de ambitie waar we in Drenthe samen aan werken met de Sociale Agenda. Daarin spreken we de ambitie uit om in samenwerking met gemeenten, bewonersinitiatieven en maatschappelijke partners het verschil te maken. Dit doen we vanuit drie speerpunten waarmee de zes hoofdthema's zijn gebundeld: kansengelijkheid, bewonersparticipatie op leefbaarheid en wonen en positieve gezondheid. Dit werkplan beschrijft hoe we in 2023 exact invulling en uitvoering geven aan deze speerpunten. Daarbij zijn we geïnspireerd door ideeën aangedragen door onze samenwerkingspartners, opgebouwde kennis die Drenthe rijk is en de leerpunten en bouwstenen uit de tussenevaluatie van de Sociale Agenda.

Met 2023 zijn we al 2,5 jaar bezig en komt het einde nu in zicht. In die tijd passeren veel mooie projecten de revue. Bijgevoegde praatplaat maakt de opbrengsten tastbaar. Het mag duidelijk zijn dat we met ons allen veel werk in het groot en klein hebben verzet. Dit noemen onze partners ook in de tussentijdse evaluatie met veel resultaten en successen waar zij trots op zijn. Die trots deel ik en in 2023 gaan we verder met het oogsten en borgen van de mooie projectresultaten, netwerken, kennis en samenwerking.

Diezelfde tussenevaluatie laat ook zien dat met de Sociale Agenda de provincie aansluit bij de Drentse maatschappelijke opgaven. Toch blijft er werk aan de winkel, want de provinciale

betrokkenheid op het sociaal domein is work in progress. De opgaven veranderen snel door opeenvolgende ontwikkelingen zoals de energietransitie, groeiende bestaansonzekerheid door stijgende inflatie en de vergrijzing die doorzet. In afgelopen jaren hebben we in Drenthe laten zien dat werken vanuit het uitgangspunt van naoberschap een goed recept is om deze opgaven aan te pakken. Hierbij doe ik een oproep om samen te blijven bouwen aan een sociaal Drenthe waarin iedereen meedoet: een goede basis is gelegd.

Hans Kuipers

Gedeputeerde Sociale Agenda

Inleiding

Drenthe dat levendig en inclusief is, dat vrijwillig initiatief stimuleert en waardeert en waarin gemeenschapszin en naoberschap heerst. Dat is één van kernambities uit het coalitieakkoord waarin de provincie de wens uitspreekt om zich meer te begeven op het sociaal domein. Met vaststelling van de Sociale Agenda 2020-2023 wordt hieraan gewerkt en zijn sindsdien een groot aantal initiatieven en projecten van start gegaan. Daarbij is het leidend uitgangspunt dat veel sociale vraagstukken zo complex, veranderlijk en omvangrijk zijn dat we alleen samen het verschil kunnen maken. Onze gezamenlijke slagkracht in Drenthe vergroten we met samenwerking, bundeling van krachten, het sluiten van allianties en door elkaars kennis, en kunde te benutten. Kortom: naoberschap 2.0 zoals we dat in de Sociale Agenda noemen.

Dit uitgangspunt blijft actueel en wordt zelfs relevanter door ontwikkelingen in afgelopen jaren. In de nasleep van de coronacrisis komen nieuwe kwetsbare groepen in beeld en zijn sociale problemen uitgediept. Zoals kwetsbare jongeren met een (grotere) leerachterstand, inwoners die sociaal geïsoleerd zijn geraakt of de langere wachtlijsten voor medische of psychische zorg. De polarisatie in het stikstofdebat laat zien dat sociale samenhang en onderling vertrouwen niet vanzelfsprekend is. De stijgende prijzen voor energie, boodschappen en huisvesting vergroten de bestaansonzekerheid, ook voor mensen mét een betaalde baan. Dit komt bovenop de bekende trends zoals de vergrijzing waardoor de vraag naar zorg stijgt, maar er minder inwoners beschikbaar zijn voor mantelzorg, vrijwilligerswerk of

als beroepskracht in de zorg. Deze ontwikkelingen brengen elk hun eigen uitdagingen met zich mee in het sociaal domein (SCP, 2022). Vaak zijn deze gemeente-overstijgend en met een sterke sociale dimensie.

Samen spelen we in op deze ontwikkelingen en doen we waar we goed in zijn. Er zijn veel zaken waar we trots op mogen zijn en die de moeite waard zijn om te behouden. De monitoring van brede welvaart laat zien dat inwoners relatief tevreden zijn met het leven, de woonomgeving, sociale contacten, onderling vertrouwen en gevoel van veiligheid (Trendbureau Drenthe, 2022). Tegelijkertijd is dit niet voor alle inwoners de dagelijkse realiteit: sommige groepen krijgen vaker te maken

met gezondheidsproblemen, armoede, schulden, eenzaamheid of voelen zich niet goed gehoord. We zien de uitdaging om de brede welvaart meer **inclusief** te laten zijn zodat alle inwoners hier profijt van hebben. Gelukkig is Drenthe rijk aan initiatief van onderop, vrijwilligers en maatschappelijk betrokken organisaties die zich hiervoor inzetten. Dit willen we behouden en versterken. Want naoberschap wordt in één adem genoemd met Drenthe en dat is iets om zuinig op te zijn.

Tijdens de looptijd van de Sociale Agenda is de wereld flink veranderd en zijn verschillende crisissen de revue gepasseerd. Dit vraagt van ons het bijstellen van prioriteiten vanuit de kaders en ambities van de Sociale Agenda. In 2022 hebben we dit gedaan door drie speerpunten te introduceren: kansgelijkheid, bewonersinitiatief op wonen en leefbaarheid en de positieve gezondheid. Bij elk speerpunt zijn de zes thema's uit de Sociale Agenda gebundeld. Dit vergroot de focus en samenhang in de acties en inspanningen in de uitvoering. Bovendien sluiten

deze speerpunten goed aan op de kernopgaven voor de brede welvaart in Drenthe (Trendbureau Drenthe, 2022). Met uitvoering van de Sociale Agenda dragen we ook bij aan versterking van brede welvaart.

Met 2023 als laatste jaar van de Sociale Agenda heeft dit werkplan een ander karakter dan voorgaande edities. Veel activiteiten en inspanningen staan in het teken van het oogsten en verzilveren van opbrengsten en het borgen van de resultaten, kennis, opgebouwde netwerken en goede voorbeelden uit de praktijk. Die kennis gebruiken we ook gretig in dit werkplan. Zo hebben we bij elk speerpunt de maatschappelijke ontwikkelingen scherp op het netvlies. Naast het zorgvuldig afronden van de Sociale Agenda gaan we ook voorsorteren op de toekomst. Dit werkplan zet daartoe de eerste stap met een terugblik op de afgelopen jaren. Vervolgens kijken we vooruit dankzij leerpunten en bouwstenen uit de tussentijdse evaluatie van de Sociale Agenda die in november 2022 is opgeleverd.

Opbrengst van 2,5 jaar Sociale Agenda

Iedereen doet mee en iedereen doet ertoe: daar werken we aan in Drenthe met de Sociale Agenda. Dat gebeurt inmiddels ruim 2,5 jaar in samenwerking met allerlei partners op regionaal en provinciale schaal zoals de Drentse gemeenten, onderwijs-, zorg- en welzijnsorganisaties, kennisinstellingen, netwerken en bewonersinitiatieven. De provincie vervult daarbij verschillende rollen zoals de kennismakelaar, verbinder en facilitator bij samenwerkingen binnen Drenthe en aanjager van bovenlokale en opgabegegerichte aanpakken met ruimte voor experimenten. Dit doen we via uiteenlopende netwerken zoals Vereniging voor Drentse Gemeenten (VDG), KKNN, Drentse Gezondheidstafel en het BOKD. Interprovinciaal werken we samen met andere grensregio's en de noordelijke provincies in K3- en K6-verband.

Daarbij ontplooiën we allerlei activiteiten zoals subsidieverlening van Alliantieprojecten, kennisdeling, het stimuleren van initiatieven, pilots en experimenten, het samenbrengen van partners met events en open communicatie richting inwoners met nieuwsbrieven en het online platform van de Sociale Agenda. Een paar succesvoorbeelden zijn de projecten Vitale Dorpen, Kansen4Kinderen, Fitter brein, Samenwerken met ervaringsdeskundigheid en de zomerprogrammering met sport- en culturele activiteiten voor Drentse jongeren. In bijlage 2 is de factsheet opgenomen met meer mooie voorbeelden van projecten en successen van afgelopen jaren. Voor een totaaloverzicht van de Drenthe-brede projecten en Alliantieprojecten wordt verwezen naar respectievelijk hoofdstuk financiën en bijlage 1.

In een tussentijdse evaluatie geven gemeenten, maatschappelijke organisaties en andere partners aan dat met de Sociale Agenda mooie resultaten zijn behaald (RadarAdvies, november 2022). Bij bepaalde thema's is meer bekendheid en bewustzijn ontstaan, is er sprake van schaalvergroting en zijn samenwerkingen tot stand gekomen. De subsidie van Alliantieprojecten stimuleert het opzoeken van nieuwe en meer samenwerkingen in het veld. Daarbij komt een scala aan resultaten naar voren waar maatschappelijke organisaties aangeven dat zij hier trots op zijn. Zoals meer verbinding, begrip en participatie tussen bewoners en overheden en het beter bereiken van bepaalde groepen.

In die gesprekken noemen onze partners ook dat de provinciale rol van versterken van (lopende) projecten en oppakken van weesthema's aansluit bij de Drentse opgaven. Die opgaven zijn snel veranderd door maatschappelijke ontwikkelingen en diverse crisissen van afgelopen jaren. Dit vraagt aanpassingsvermogen om met de Sociale Agenda te blijven doen wat nodig is voor onze inwoners. De tussenevaluatie laat zien dat de kaders van de Sociale Agenda hier de nodige ruimte in biedt, zoals het snel kunnen opschalen van succespraktijken en schakelen in de samenwerking (RadarAdvies, november 2022). In deze evaluatie komen ook leerpunten en bouwstenen naar voren voor de huidige Sociale Agenda en een eventueel vervolg daarvan. Die bespreken we bij 'Hoe verder na 2023?'.
Gedurende de looptijd van de Sociale Agenda zijn ook diverse moties uitgevoerd. Daarbij gaat het om het stimuleren van vrijwilligerswerk na de corona-lockdowns (Frisse doorstart na Corona), burgerparticipatie bij de energietransitie (Burgerparticipatie bij energietransitie), waardering voor vrijwilligerswerk (Vrijwilligersprijs) en steun voor de stijgende vraag naar voedselhelp onder inwoners met financiële problemen (Steun voor de Drentse voedselbanken).

Werkplan 2023

Algemeen

Met de Sociale Agenda 2020-2023 zijn belangrijke uitdagingen en vraagstukken op het sociaalmaatschappelijk terrein benoemd en hoe we in Drenthe hier gezamenlijk aan werken. De inhoud en vorm van deze agenda is samen met alle Drentse gemeenten en de zorg-, onderwijs- en maatschappelijke organisaties uitgewerkt. In de Sociale Agenda zijn deze opgaven vertaald naar de volgende zes thema's:

1. Leefbaarheid en bereikbaarheid
2. Wonen
3. Armoede en laaggeletterdheid
4. Gezondheid en vitaliteit
5. Iedereen doet mee (inclusie)
6. Onderwijskwaliteit en gelijke kansen

Alleen samen lukt het om deze opgaven op te pakken, dat is de rode draad door de zes thema's heen. Voor veel maatschappelijke opgaven geldt namelijk dat ze zich niet beperken tot het domein van één bestuurslaag, vakgebied of regio. Met de Sociale Agenda neemt de provincie een ondersteunende en aanvullende rol aan richting gemeenten en maatschappelijke organisaties. Daarbij acteren we in gezamenlijkheid met onze partners om

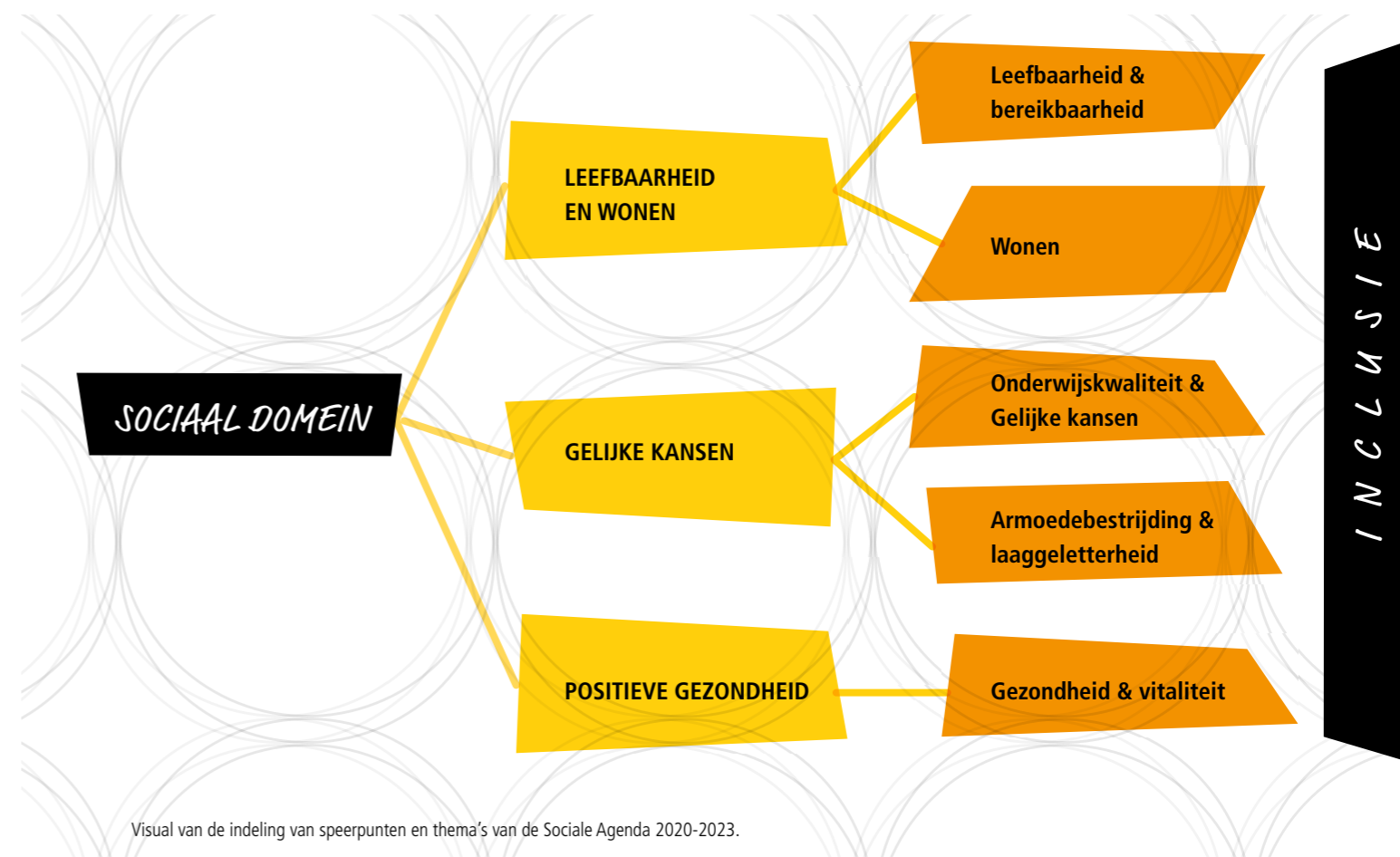
datgene te doen, stimuleren of aan te jagen wat nodig is voor de Drentse maatschappij. Dit doen we door gezamenlijke inzet te versterken, te verbinden en samenwerking te faciliteren, gebruik van kennis en kunde aan te moedigen en te werken aan innovatiekracht.

Dit maakt alliantievorming en partnerschap van groot belang, want de Sociale Agenda kan alleen werken en slagen wanneer gemeenten en partners zich hieraan committeren en deze mede uitvoeren. Voor het sluiten van allianties zijn met de Sociale Agenda in verschillende tranches financiële middelen beschikbaar gesteld voor zogeheten Drenthe-brede projecten en Alliantieprojecten. Leidend uitgangspunt is dat geld zoveel mogelijk direct aan inwoners wordt besteed. De Adviescommissie Sociale Agenda beoordeelt de Alliantieprojectaanvragen en adviseert het college over inzet van middelen. De adviescommissie heeft zichzelf bewezen in de afgelopen jaren. Daarom hebben we er ook voor gekozen de commissie in huidige samenstelling voort te zetten tot in ieder geval het einde van de looptijd van de huidige Sociale Agenda.

Met de Sociale Agenda zijn de uitgangspunten, kaders en thema's vastgelegd. De uitvoering hiervan wordt elk jaar uitgewerkt in een werkplan met concrete invulling en actualisatie.

Dit geeft de ruimte om tussentijds in te spelen op ontwikkelingen en bijstelling van prioriteiten. In het werkplan 2022 is ervoor gekozen om gelet op maatschappelijke ontwikkelingen drie speerpunten te introduceren in de uitvoering: verbeteren van kansengelijkheid, bewonersparticipatie op leefbaarheid en wonen en positieve gezondheid. In de voorjaarsnota 2022 is het herprioriteren binnen de Sociale Agenda met deze drie speerpunten opgenomen. Met de speerpunten vergroten we het samenhangend kader voor de verschillende projecten, activiteiten en samenwerkingsprocessen bij uitvoering van de Sociale Agenda. In de volgende hoofdstukken treft u bij elk speerpunt de focus, accenten en ontwikkelingen aan.

Dat iedereen meedoet (inclusie) zien we als een vanzelfsprekende kernwaarde en onderdeel van de Sociale Agenda. Het maakt daarom integraal onderdeel uit van elk speerpunt. Inclusie vinden we naast de beleidsvoering ook belangrijk voor de interne organisatie. In 2021 is de Adviesraad Toegankelijkheid als tweejarige pilot gestart die de provincie, gemeenten en instellingen gevraagd en ongevraagd adviseert over toegankelijkheid in Drenthe. De leden van deze raad zijn ervaringsdeskundigen. In 2023 volgt een besluit over de (structurele) toekomst van de Adviesraad Toegankelijkheid.

Verbeteren van kansengelijkheid

Armoede, laaggeletterdheid, onderwijskwaliteit en gelijke kansen (inclusie)

Maatschappelijke opgave

Waar je opgroeit en woont bepaalt sterk je kansen op goed werk, bestaanszekerheid en gezondheid. In Drenthe zijn er 5.500 kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen en het is bekend dat zij als volwassene groter risico lopen op armoede, gezondheidsklachten en schulden (Trendbureau Drenthe, 2022). Voor in totaal 22.500 inwoners is leven in armoede alledaagse realiteit, daarvan doet bijna tienduizend dit al vier jaar of langer. Betaald werk is doorgaans de beste manier om uit de armoede te raken, maar dit gaat niet altijd op: 2.500 huishoudens leven in armoede ondanks betaald werk als belangrijkste inkomstenbron. Dit is één op de vijf van alle Drentse huishoudens in armoede. Kansengelijkheid hangt met veel factoren samen: de sociaaleconomische achtergrond, de plek waar je woont, aansluiting op de arbeidsmarkt, gezondheid opeenstapeling van belemmeringen in het leven (Kinderombudsman, 2022; SER, 2021).

Onderwijs kan als gelijkmaker hierin het verschil maken, maar dit is niet eenvoudig. Het Drents basisonderwijs heeft vaker

te maken met leerlingen met een minder gunstige uitgangssituatie gelet op herkomst, opleiding en financiële positie van hun ouders (Trendbureau Drenthe, 2021). De coronacrisis heeft deze ongelijkheid versterkt doordat kwetsbare leerlingen een achterstand hebben opgelopen, vooral in de socialemotionele ontwikkeling (Onderwijsinspectie, 2021). Eén op de vijf volwassenen in Drenthe is bovendien laaggeletterd, wat neerkomt op 84 duizend inwoners. Voor hen is het steeds lastiger om mee te doen in een taliger wordende samenleving en de hogere eisen die werkgevers stellen aan de basis- en digitale vaardigheden. Tegen deze achtergrond neemt net als de rest in Nederland de kansengelijkheid toe: de kloof tussen werk en geen werk, rijk en arm, gezond en ongezond is steeds groter (Trendbureau Drenthe, 2022). Dit is niet alleen nadelig voor de levenskwaliteit van inwoners, maar ook voor het vertrouwen in instituties en een doorgaans groter beroep op sociale voorzieningen zoals een uitkering. Net als elders voelen Drenten in een achterstandspositie zich minder gehoord en is hun vertrouwen in instituties en de overheid afgenomen.

Wat gaan we doen in 2023?

Deze opgaven vragen om een langetermijnvisie en -aanpak waarbij veel partijen nodig zijn om het verschil te maken. Samen met gemeenten, scholen, het ministerie van Onderwijs (OCW) en verschillende kennispartijen slaan we daarom de handen ineen. Daarbij leggen we de focus op jongeren omdat daar het rendement van maatschappelijke investeringen het grootst is. Daarmee hebben we een brede groep te pakken: volgens de Drentse Onderwijsmonitor gaat het om bijna 38 duizend basisschoolleerlingen en ruim 26 duizend leerlingen in het voorgezet onderwijs in het schooljaar 2021/’22. Vanuit de Sociale Agenda werken we voor deze groep aan onderwijskwaliteit en ontwikkelmogelijkheden binnen en buiten het klaslokaal.

Dat doen we door aan te sluiten op de focuspunten van de landelijke Gelijke Kansen Agenda (GKA) : een eerlijke kans op talentontwikkeling, haal eruit wat erin zit en iedereen het juiste schooladvies ongeacht de omgeving waarin je woont. Met het project Kansen4Kinderen dragen we bij aan inzet van kansencoaches en kennisdeling over optimale talentontwikkeling met aandacht voor basisvaardigheden en socialemotionele ontwikkeling. Met subsidiering van de Onderwijsmonitor draagt de provincie bij aan kennisdeling en het gesprek over onderwijskwaliteit in het Drents primair, voorgezet en speciaal onderwijs.

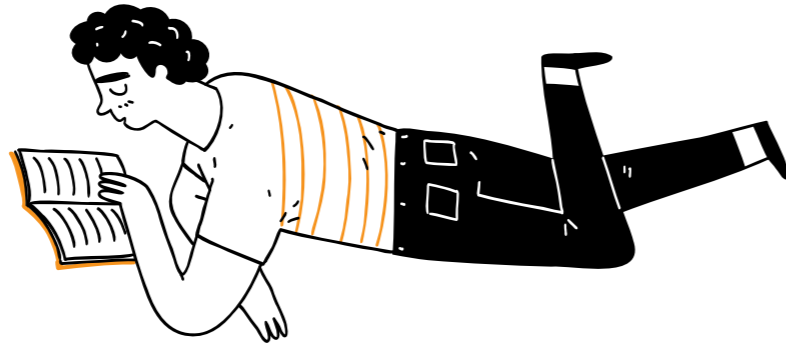
De provincie ondersteunt ook activiteiten voor de bredere doelgroep waaronder het delen en verbinden van kennis. Dit gebeurt onder andere door kennisplatforms gefaciliteerd door CMO STAMM dankzij steun van de provincie. Eén daarvan is het kennisplatform over laaggeletterdheid in samenwerking met het Bondgenootschap voor een geletterd Drenthe, het andere is Armoede Drenthe. Daarnaast dragen we bij aan verdiepende onderzoeken dat gemeenten en andere partners benutten voor nieuwe of betere aanpakken. Zoals het onderzoek naar intergenerationele armoede in het Veenkoloniale gebied en kennisdeling over werken met ervaringsdeskundigen dat door het netwerk Alliantie van Kracht wordt benut.

Met intrede van het laatste jaar van de Sociale Agenda staan veel werkzaamheden in het teken van de opbrengst oogsten en het borgen van belangrijke projecten, activiteiten en lessen. Dat doen we door:

- De kennis uit (lopende) onderzoeken en projecten te vertalen naar handelingsperspectieven voor de Drentse praktijk door middel van bijeenkomsten of symposia;
- Stimuleren van kennisdeling en bovenlokale samenwerking op basis van de Gelijke Kansen Agenda (GKA) in samenwerking met Drentse gemeenten en de onderwijs- en maatschappelijke organisaties;
- Borging van het project Kansen4Kinderen door scenario-ontwikkeling en de dialoog met gemeenten en partners in 2023;
- Kennisdeling via boekjaarsubsidie van CMO STAMM voor de Onderwijsmonitor, Platform Armoede en monitor laaggeletterdheid;
- Uitvoering van de motie 'Steun voor de Drentse voedselbanken' door de Drentse voedselbank, gemeenten, CMO STAMM en maatschappelijke organisaties te faciliteren bij het gesprek over netwerkopbouw en aanvraag van ESF-subsidie voor voedselhulp;
- Faciliteren bij het delen en gebruik van kennis uit onderzoeken naar intergenerationele armoede in het Veenkoloniale gebied (Rijksuniversiteit Groningen) en die naar laaggeletterdheid door het Kohnstamm Instituut. We gebruiken hiertoe het opgebouwd netwerk met onze partners waaronder CMO STAMM en het Bondgenootschap voor een geletterd Drenthe.
- Dossieropbouw door de inhoudelijke verbinding tussen onderwijs, arbeidsmarkt, wonen en bestaanszekerheid. Dit doen we binnenshuis door aansluiting op de afdeling arbeidsmarkt en economie en het programma Kansrijke Start. Buitenshuis leggen we de verbinding via de diverse platforms en de overlegstructuren waar gemeenten en maatschappelijke organisaties elkaar treffen.

- In 2023 verkennen we het onderwerp digitale geletterdheid waarbij we de verbinding leggen met cultuur en de digitaliseringsagenda van de provincie Drenthe.

- We blijven aangehaakt bij het onderwerp energiearmoede in samenwerking binnenshuis met afdeling wonen/energie en buitenshuis met Drentse gemeenten, kennisinstellingen en andere partners.

Bewonersparticipatie op leefbaarheid en wonen

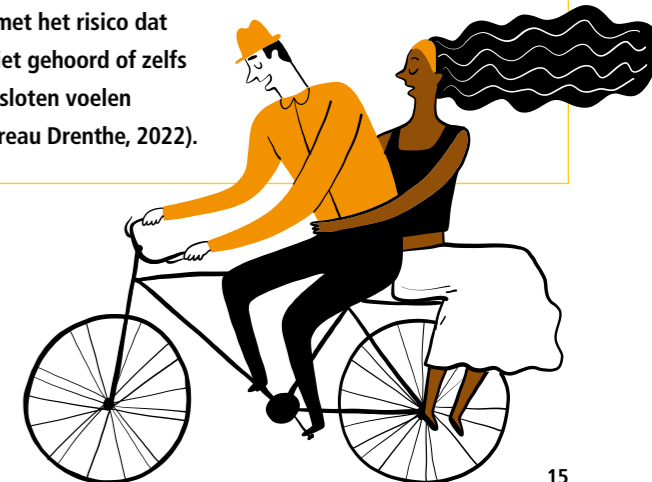

Wonen, leefbaarheid en bereikbaarheid (inclusie)

Maatschappelijke opgave

Drenthe kent een rijke naoberschap met veel initiatiefkracht en waarin mensen elkaar helpen. Bijna de helft van de inwoners doet vrijwilligerswerk en inwoners nemen vaak deel aan buurtactiviteiten. De sociale contacten met vrienden, familie en buurtgenoten worden hooggewaardeerd (Trendbureau Drenthe, 2022). Burgerinitiatief is volop aanwezig en van grote meerwaarde voor de leefbaarheid in Drenthe. Het draagt bij aan sociale cohesie en voorziet in activiteiten die voor inwoners belangrijk en prettig zijn zoals een schoonmaakactie, boodschappendienst, realiseren van zorgloketten, ontmoetingsruimtes of het starten van een moestuin. In 2020 zijn circa vijftig bewonersinitiatieven in welzijn, wonen en zorg geïdentificeerd in Drenthe (NL Zorgt voor Elkaar, 2021).

Naoberschap is echter niet vanzelfsprekend, want door de vergrijzing daalt het aandeel vrijwilligers in Drenthe. Vaak kan burgerinitiatief alleen dankzij ondersteuning vanuit de overheid, ondernemers of fondsen zoals het Oranje- en VSB-fonds fundamenteel duurzaam zijn (BOKD, 2021). Bovendien hebben ontwikkelingen als de corona-, stikstof- en energiecrisis hun weerslag op het onderling vertrouwen, polarisatie en ongelijkheid in de samenleving. Dit geldt met name in dorpen en wijken waar de ruimtes en sociale activiteiten van buurthuizen en sport- en culturele verenigingen al onder druk staan. Sommige groepen en initiatieven zijn harder door deze ontwikkelingen geraakt met het risico dat zij zich niet gehoord of zelfs buitengesloten voelen (Trendbureau Drenthe, 2022).

Dit doen we in 2023

Met de Sociale Agenda werken aan het op peil houden en versterken van initiatiefkracht, de naoberschap en samenlevingsopbouw in Drenthe. Naast het ondersteunen van initiatieven zoeken we samen met initiatiefnemers en partners naar nieuwe democratische vormen die recht doen aan de ideeën, problemen en oplossingen die inwoners zelf aandragen. Daarbij staat toegankelijkheid en inclusie voorop en benutten we ervaringsdeskundigheid zoals de Adviesraad Toegankelijkheid die gevraagd en ongevraagd adviseert. In 2023 ontvangen diverse Alliantieprojecten en Drenthe-brede projecten subsidie, in hoofdstuk financiën is het totaaloverzicht hiervan te raadplegen.

Veel werkzaamheden in 2023 staan in het teken van oogsten van de opbrengst uit lopende projecten en pilots van afgelopen jaren. Er zijn veel activiteiten verricht, het netwerk is opgebouwd en het budget is ingezet. Voor de provincie is een belangrijke rol weggelegd om de leerervaringen en verbeterpunten rondom bewonersparticipatie te borgen en delen. In 2023 doen wij dat door:

- Delen en gebruik van kennis over brede welvaart te faciliteren en stimuleren in Drenthe: met werksessies gaan we opgevegericht de inzichten en kennis uit de brede welvaart

monitor van Trendbureau Drenthe vertalen naar handelingsperspectieven. Hiermee dragen we bij aan de doorontwikkeling van brede welvaart als instrument en werkwijze voor onze samenwerkingspartners en intern op het provinciehuis.

- Wonen: net als elders in Nederland heeft ook Drenthe te maken met de woonopgave. In afgelopen jaren zetten we met de Sociale Agenda verschillende acties en bewegingen in op

dit thema. Daarbij ligt het accent op de sociale dimensie van de woonopgave zoals de leefomgeving, nabijheid van voorzieningen en bewonersinitiatief. Verder besteden wij aandacht aan bijzondere doelgroepen zoals senioren en inwoners met een grotere zorgbehoefte. De fysieke woonopgave wordt opgepakt door afdeling Wonen.

- We blijven werken aan toegankelijkheid in Drenthe in samenwerking met de Adviesraad Toegankelijkheid en Zorgbelang Drenthe. Dit doen we door uitwisseling van provinciale kennis en het faciliteren bij projectvoorstellen rondom toegankelijkheid. Zorgbelang Drenthe heeft hierin een ondersteunende rol.
- Aansluiting op initiatiefkracht van bewonersinitiatieven zoals die rondom dorpshuizen, buurthuizen en bewonersraden. Daar waar wenselijk en nodig bieden wij ondersteuning. Dit doen we door functieverbreiding voor een stevige basis met duurzame ondersteuning vanuit het BOKD en incidenteel waar nodig.
- Daarnaast verkennen wij een ondersteuningsstructuur voor bewonersinitiatieven. Door diverse ontwikkelingen zoals gestegen energiekosten, de vergrijzing die doorzet en de verduurzamingsopgave neemt de ondersteuningsbehoefte van

bewonersinitiatieven toe. In 2023 verkennen we een ondersteuningsstructuur die hierbij past, met adviseurs die initiatiefnemers helpen bij het doorgeleiden naar geld, juridische hulp, procesbegeleiding of koppelkansen met andere initiatieven. Vanzelfsprekend benutten we hierbij de kennis en kunde over behoud van voorzieningen met een sociale functie van onze partners zoals het BOKD en CMO STAMM.

- Blijvend inzetten op het slim gebruiken van het bestaande netwerk en de koppelkansen voor dorpen en bewonersinitiatieven op het terrein van advies, kennisdeling en het leren van elkaar. Daarbij leggen we de verbindingen met en tussen bewonerscollectieven zoals de Bewonersraad, zorgzame dorpen, duurzame dorpen en de bewoners- en dorpscoöperaties. Dit doen we ook door verbinding te leggen met doelstellingen en ontwikkelingen rondom de Regio Deal, Leader en Kansen voor de Veenkoloniën.
- Regionale en provinciale kennisdeling: de provincie heeft een signalerende rol richting het Rijk door kansen en knelpunten voor Drenthe aan te kaarten en agenderen. Dit blijven we doen in 2023 door gebruik te maken van het netwerk, kennis en kunde van onze partners zoals de Drentse gemeenten, CMO STAMM, Trendbureau Drenthe, het BOKD en KKNN. Binnenshuis ontvangen we op data-gedreven wijze de relevante signalen door samenwerking met het DataHuis.

- Lobbywerk voor de regio: we nemen in 2023 actief deel aan bestaande netwerken met een belangrijke lobbyfunctie zoals het netwerk KKNN, de lobby samenwerking tussen de drie noordelijke provincies (K3), leerstoel demografie (vergrijzing en ontgroening) en samenwerking in kader van subsidies zoals de Leader-gelden en SNN.
- Podium Platteland: we laten zien hoe cultuur bijdraagt aan de doelen uit de Sociale Agenda en bestendigen de samenwerking. De regeling Podium Platteland zal ook in 2023 weer worden opengesteld.
- Vrijwillige inzet: na twee keer investeren in Frisse doorstart na corona verkennen we rechtstreekse inzet richting bewonersinitiatieven met focus op vrijwilligerswerk. Dit doen we door

te kijken naar een ondersteuningsstructuur voor vrijwilligers en bestuursleden. We sluiten aan op lokale ondersteuning aan vrijwilligers en op lopende provinciale initiatieven bij cultuur en sport. Daarnaast wordt de waardering voor vrijwilligers met Hét Compliment van Drenthe in 2023 opnieuw ingezet.

Positieve gezondheid

Gezondheid en vitaliteit (inclusie)

Maatschappelijke opgave

Vier op de vijf inwoners in Drenthe ervaart hun eigen gezondheid als (zeer) goed. Toch leven zij minder gezond dan de gemiddelde Nederlander: zij hebben vaker overgewicht, sporten minder en het overmatig alcoholgebruik is hoger (Trendbureau Drenthe, 2022). Nu heeft een derde van Drenten te maken met een langdurige ziekte of aandoening, maar met de vergrijzing krijgen meer mensen één of meerdere chronische ziekten zoals hartziekten en diabetes. Met name mensen met een lager inkomen en opleidingsniveau krijgen hier vaker en eerder in hun leven mee te maken (Pharos, 2022). In het Veenkoloniale gebied in het oosten van Drenthe komen deze gezondheidsachterstanden vaker voor.

Tegengaan van gezondheidsverschillen vraagt om een integrale en preventieve aanpak van ongezonde leefstijl, werkloosheid, chronische stress, schulden en een ongezonde leefomgeving. Zo moet er meer ruimte ontstaan om te werken aan de eigen gezondheid: zowel lichamelijk als het gevoel van welzijn, gezondheid en eigen kracht ('empowerment'). Overheden en maatschappelijke organisaties doen dit steeds vaker vanuit het concept van positieve gezondheid: mensen moeten zélf aangeven en werken aan datgene wat zij het belangrijkst

vinden voor hun gezondheid en welbevinden. Daarbij gaat het om aspecten zoals kwaliteit van leven, zingeving en het gezond en fit voelen. De kracht van deze werkwijze is dat inwoners gemotiveerder raken om te werken aan een gezonde leefstijl en dit ook langer volhouden (Zorgbelang Drenthe, 2018). Dit vraagt om maatwerk, want inwoners hebben verschillende ondersteuningsbehoeften bij het bereiken van deze gezondheidsdoelen.

Deze denkwijze betekent anders kijken naar inrichting van zorg en welzijn in Drenthe. Algemeen bekend is dat we met het huidige zorgstelsel niet in staat zijn om de stijgende zorgvraag op te vangen zoals het tekort aan zorgpersoneel (WRR, 2021). Met zorginnovatie en informele zorg zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg is de stijgende zorgvraag deels te ondervangen. In 2020 verleent dertien procent van volwassenen in Drenthe mantelzorg, maar in de nabije toekomst neemt dit naar verwachting snel af. Waar in 2020 gemiddeld dertien potentiële mantelzorgers klaarstaan voor een 85-plusser zijn dat volgens prognoses nog negen in 2030 en slechts nog vijf in 2040. Veel mantelzorgers raken nu al geregeld overbelast.

Vanuit positieve gezondheid gedacht, is de opgave dat zorg en welzijn zoveel mogelijk aansluit op wat in de ogen van inwoners nodig is. Terwijl de zorgvoorzieningen tegelijk ook toegankelijk en inclusief zijn voor alle inwoners. Dit vraagt om regionaal werken en het slim gebruiken van elkaars kennis, kunde en capaciteiten (RVS, 2022). Daarbij zien we de regio als een belangrijke broedplaats voor maatschappelijke veerkracht via de verbinding tussen de formele en informele zorg. Dit doen we door initiatieven van inwoners en maatschappelijke organisaties te verbinden, faciliteren en een impuls te geven. Daarbij besteden we bijzondere aandacht aan verkennen en uitwerken van kansen voor burgerinitiatief, innovatie en de cross-overs met arbeidsmarkt, onderwijs, sport en samenlevingsopbouw.

Wat gaan we doen in 2030?

Er gebeurt al veel op het gebied van gezondheid en welzijn. Zo voeren de Drentse gemeenten in samenwerking met GGD Drenthe lokaal gezondheidsbeleid en zijn er samenwerkingsverbanden zoals het Drentse Zorglandschap en Drentse Gezondheidstafel. Daarin staan de inrichting, continuïteit en afstemming op goede en bereikbare zorg hoog op de agenda. Aanvullend hierop is de rol van de provincie om de verbinding tussen formele en informele zorg te versterken, faciliteren en stimuleren. Dit gebeurt door alliantievorming op thema's zoals mantelzorg, dementie en het belang van de sociale basis (buurthuis, sportclubs enz.). Daarnaast zetten we in op kennisdeling over het verbinden en versterken van gezondheidsinitiatieven vanuit inwoners en maatschappelijke organisaties. In 2023 ontvangen diverse Alliantieprojecten en Drenthe-brede projecten subsidie, in hoofdstuk financiën is het totaaloverzicht hiervan te raadplegen. Concreet doen we in 2023 het volgende:

- Lobbyactiviteiten richting Den Haag waarbij we de kennis, knelpunten en ervaringen uit de Drentse praktijk gebruiken voor het gesprek met landelijke beleidsmakers en beslissers. Daarbij leggen we de focus op wat nodig en wenselijk is voor het verbinden van informele en formele zorg in Drenthe.
- Verkennen en uitwerken wat de provinciale 'plus' is op datgene wat gemeenten en zorg- en maatschappelijke organisaties lokaal doen in het sociaal domein. Daarbij werken we aan bovenlokale uitdagingen op specifieke thema's zoals vormen van respijtzorg, mantelzorgondersteuning en ondersteunen van vrijwillige gezondheidsinitiatieven. Bijvoorbeeld in de vorm van faciliteren van uitwisseling van kennis, ervaringen en goede voorbeelden van samenwerking tussen burgerinitiatieven en zorg-, welzijns- en maatschappelijke organisaties.
- Verkennen en uitwerken van cross-overs en innovatiekansen, want positieve gezondheid vraagt bij uitstek om een brede en samenhangende aanpak. Daarbij gaan we de cross-overs identificeren met de arbeidsmarkt (MBK, e-learning), onderwijs, sport en bewegen (buurtsportcoaches), cultuur en

digitalisering. Deze cross-overs werken we uit met oog op bundeling van een aantal sport-, welzijns- en gezondheids-gelden in één uitkering (SPUK) door het ministerie VWS. Dit moet leiden tot meer integraal en samenhangend lokaal beleid en vraagt om slimme verbindingen. Met uitwerking van kansrijke cross-overs ondersteunen wij onze samenwerkingspartners hierbij.

- Delen van kennis, goede voorbeelden en ervaringen over preventief werken aan positieve gezondheid in Drenthe. Dit blijven we doen met monitoring van gezondheid en bewegen door Trendbureau Drenthe met als focusthema's gezond gewicht, middelengebruik, sport en mentale gezondheid.
- Via sportevenementen en -activiteiten dragen we bij aan bewustwording van preventief werken aan gezondheid. We gebruiken het EK-Wielrennen als moment om aandacht te vragen voor bewegen, mentale gezondheid en leefstijl.

Alliantieprojecten

Net als elders zijn ook de maatschappelijke opgaven in Drenthe ingewikkeld en wordt het sluiten van allianties steeds belangrijker. Veel van die opgaven vragen om een brede samenwerking vanuit meerdere beleidsvelden met oog op middelen zoals financiën en menskracht die beperkt zijn (SCP, 2022). Dit maakt innovatie en experimenteren noodzakelijk, want als we doorgaan op de huidige voet komt de ondersteuning en levenskwaliteit van onze (kwetsbare) inwoners onder druk te staan. Voorbeeld hiervan is het oplopend tekort aan zorg- en welzijnspersoneel zoals in de verzorging en verpleegkunde, kinderopvang, sociaal werk en jeugdzorg (ABF, 2022; AZW, 2022). Ander voorbeeld is dat door geldgebrek en stijgende vraag naar ondersteuning, gemeenten minder ruimte hebben voor innovatie of voor inwoners die meer hulp nodig hebben.

In de Sociale Agenda spelen we met het instrument van Alliantieprojecten in op deze ontwikkelingen. Dit zijn samenwerkingsprojecten waarvoor de provincie in verschillende aanvraagrondes subsidie beschikbaar stelt. Belangrijk uitgangspunt is dat deze projecten aansluiten op de thema's uit de Sociale Agenda, deze vraag- of opgavegericht werken, een experimenteel of vernieuwend karakter hebben en thema's oppakken die 'niemand' oppakt ('weesthema's'). Daarbij staat samenwerking voorop en wordt het geld zo direct mogelijk besteed aan inwoners. Per ronde worden de aanvragen beoordeeld door de onafhankelijke Adviescommissie Sociale Agenda en vanuit de kaders uit de subsidieregeling.

Voor de gehele looptijd van de Sociale Agenda is € 3.750.000 beschikbaar gesteld voor de Alliantieprojecten.

Inmiddels zijn na vier subsidierondes, onder voorbehoud van de voorhangprocedure, in totaal 47 projecten gesubsidieerd. De Adviescommissie Sociale Agenda heeft in totaal ruim honderd plannen beoordeeld. De uitvoering van de Alliantieprojecten loopt door in 2023. Op moment van schrijven blijft na besluitvorming over de subsidieaanvragen in vierde ronde € 676.315,70 onbenut. In 2023 volgt een nieuwe subsidieronde waarin we dit resterende budget inzetten. Daarbij benutten we voortschrijdend inzicht uit de tussenevaluatie die in november 2022 is opgeleverd. Zo wordt de adviescommissie eerder in het proces van Alliantieprojecten betrokken en beoordelingscriteria duidelijker geformuleerd. In hoofdstuk financiën is dit nader uitgewerkt en in bijlage 1 is het totaaloverzicht van de toegekende Alliantieprojecten te vinden.

Financiën

Investeringsagenda

Voor de gehele looptijd van de Sociale Agenda was € 7.000.000 beschikbaar, gedekt uit de Investeringsagenda. Hiervan was € 3.750.000 beschikbaar voor de Alliantieprojecten, € 3.160.000 voor Drenthe-brede projecten en € 90.000 voor de organisatiekosten. Afgelopen najaar is de vierde ronde Alliantieprojecten geweest. De uitvoering van de Alliantieprojecten en Drenthe-brede projecten loopt door in 2023. De uitgaven van de afgelopen jaren en de beschikbare resterende middelen voor 2023 zijn inzichtelijk gemaakt in onderstaande overzichten.

Thema	Totaalbudget '20 - '23	Totale uitgaven 1e, 2e, 3e, 4e ronde	Begroot 2023
Leefbaarheid en bereikbaarheid	€ 729.811	€ 703.134	
Wonen ¹	€ 150.000	€ 0	
Armoede en laaggeletterdheid	€ 667.072	€ 521.874,30	
Gezondheid en vitaliteit	€ 1.020.189	€ 834.404	
Iedereen doet mee (inclusie)	€ 900.000	€ 821.610	
Onderwijskwaliteit en gelijke kansen	€ 282.928	€ 192.662	
Totaal	€ 3.750.000	€ 3.073.684,30	€ 676.315,70

¹ Op het thema wonen zijn nagenoeg geen subsidieaanvragen gedaan en geen subsidieaanvragen toegewezen.

Alliantieprojecten

In onderstaand overzicht wordt voor de Alliantieprojecten per thema aangegeven welk budget voor de duur van de Sociale Agenda beschikbaar was en wat de totale uitgaven zijn geweest. Resterend budget voor 2023 bedraagt € 676.315,70.

Drenthe-brede projecten

Voor de Drenthe-brede projecten wordt in onderstaand overzicht het totale budget voor de duur van de Sociale Agenda en het resterende budget weergegeven. In totaal is nog € 1.351.943,87 (peildatum 23 november 2022) beschikbaar voor de resterende uitvoering.

Thema/project	Totaalbudget '20 - '23	Begroot 2023
1 Leefbaarheid en bereikbaarheid	€ 660.000	€ 301.000
a Burgerparticipatie ²	€ 550.000	€ 301.000
b Podium Platteland 2.0 ³	€ 110.000	€ 0
2 Wonen	€ 1.200.000	€ 588.021,85
a Bewonersinitiatieven nieuwe woonvormen ⁴	€ 1.000.000	€ 515.520,85
b Levensloopbestendig wonen	€ 200.000	€ 72.501
3 Armoede en laaggeletterdheid	€ 500.000	€ 97.432
a Samen werken met ervaring ⁵	€ 250.000	€ 0
b Onderzoek, voorlichting en monitoring	€ 250.000	€ 97.432
4 Gezondheid en vitaliteit	€ 100.000	€ 25.965
a Netwerk en samenwerking	€ 50.000	€ 25.965
b Onderzoek en kennisdeling ⁶	€ 50.000	€ 0
5 Iedereen doet mee (inclusie)	€ 200.000	€ 140.053,02
a Versterken provinciale voorbeeldrol en toegankelijkheid	€ 150.000	€ 139.135,20
b Ondertiteling regionale TV ⁷	€ 50.000	€ 918,02
6 Onderwijskwaliteit en gelijke kansen	€ 500.000	€ 199.472
a Kansen4Kinderen	€ 500.000	€ 199.472
Totaal	€ 3.160.000	€ 1.351.943,87

- In de begroting voor 2023 is € 200.000 extra opgenomen voor het Drenthe-brede project Burgerparticipatie om in 2023 de succesvolle wijk-buurt-dorp-regeling opnieuw open te stellen met extra aandacht voor het versterken van de woon- en leefomgeving;
- De Sociale Agenda draagt over de periode '21 – '23 jaarlijks € 110.000 bij aan de subsidieregeling Podium Platteland 2.0. In 2021 is de jaarlijkse bijdrage gedekt uit het reguliere budget 'sociaaleconomische ontwikkeling en ondersteuning' en in 2022 uit de investeringsagenda, zoals weergegeven in de tabel. In 2023 wordt de bijdrage wederom gedekt uit het reguliere budget 'sociaaleconomische ontwikkeling en ondersteuning';
- In 2021 en 2022 is ondersteuning geboden aan in totaal 79 kleinschalige wooninitiatieven. In 2023 gaat dit pas leiden tot aanvragen voor de realisatie van wooninitiatieven. Inzet op wonen vindt voornamelijk plaats via de Woonagenda. Om de woon- en leefomgeving vanuit de Sociale Agenda extra te versterken is € 200.000 overgeheveld naar het Drenthe-brede project Burgerparticipatie, thema leefbaarheid en bereikbaarheid;
- In 2020 is een subsidie van € 250.000 verleend aan de Stichting Sterk uit Armoede voor de uitvoering van het project 'Samen werken met ervaring'. In 2022 is dit project afgerond;
- In 2021 is een opdracht aan Stichting Proscop verstrekt om onderzoek te doen naar gezondheidspreventie in Drenthe. In 2022 is dit onderzoek afgerond;
- In 2021 is een subsidie van € 50.000 verleend aan RTV Drenthe voor het ondertitelen van de nieuwsuitzendingen.

Verhoging boekjaarinstantellingen

Voor de uitvoering van de Sociale Agenda zijn de budgetten van de boekjaarinstantellingen per 1 januari 2021 tijdelijk verhoogd tot 1 januari 2024.

Boekjaarinstantelling	Uitgaven '20	Uitgaven '21	Uitgaven '22	Budget '23
CMO STAMM	€ 542.467	€ 945.818	€ 972.298	€ 999.522
Zorgbelang Drenthe	€ 162.901	€ 325.996	€ 335.124	€ 344.507
BOKD	€ 162.741	€ 275.996	€ 283.724	€ 291.668
Stichting Leren en Leven	€ 0	€ 150.000	€ 154.200	€ 158.518
Totaal	€ 868.109	€ 1.697.810	€ 1.745.346	€ 1.803.289

SportDrenthe ontvangt naast de subsidiegelden vanuit de portefeuille Sport, eveneens een jaarlijkse boekjaarsubsidie van € 150.000 vanuit de Sociale Agenda over de jaren '20 tot en met '23.

Hoe verder na 2023?

In het coalitieakkoord 'Drenthe, mooi voor elkaar' spreekt het college de wens uit om als provincie meer te begeven in het sociaal domein. We voelen ons nauw betrokken bij de sociale opgaven die vaak gemeente-overstijgend zijn en het alleen met samenwerking en bundeling van krachten lukt om hierin het verschil te maken. De Sociale Agenda speelt hierop in en sinds 1 juli 2020 wordt deze uitgevoerd met het accent op flexibiliteit, innovatie, alliantievorming en kennisdeling. Hiertoe zijn vanuit de Investeringsagenda 2020-2023 middelen vrijgemaakt en zijn er extra reguliere middelen ingezet voor een verhoging van boekjaarinstantellingen. Iedereen doet mee en doet ertoe: dat was, is en blijft ons uitgangspunt.

Om zicht te krijgen op de provinciale rol, inzet en effectiviteit van de Sociale Agenda is eind 2022 een tussenevaluatie verricht. Uit rondvraag onder gemeenten en maatschappelijke partners blijkt dat er mooie resultaten zijn behaald zoals meer bekendheid over thema's, het aanjagen van samenwerking en verbinding, kennisdeling en meer participatie tussen bewoners, overheden (RadarAdvies, 2022). Inhoudelijk sluiten de thema's uit de Sociale Agenda aan op de Drentse maatschappelijke opgaven. Dankzij betrokkenheid van stakeholders bij de totstandkoming van deze agenda zijn de thema's goed ingebed: er is geen discussie over de keuze voor deze thema's. Bij "Opbrengst 2,5 jaar Sociale Agenda" staan we uitgebreider stil bij de opbrengst en succesvoorbeelden.

Diezelfde evaluatie maakt ook duidelijk dat provinciale betrokkenheid op het Drents sociaal domein work in progress is. De slotsom is dat duidelijkere kaders op inhoud en organisatie nodig zijn. Het gebrek aan concrete doelen en indicatoren maken het lastig om onderbouwde uitspraken te doen over doelbereik, de resultaten en successen en de maatschappelijke meerwaarde van inspanningen, middelen en samenwerking. Dit is bij de totstandkoming van de Sociale Agenda een bewuste keuze geweest om het experimenteren en alliantievorming volop de ruimte te geven. Dit paste destijds goed bij het decor van toen: na jaren van de 'terugtrekkende' overheid was het zoeken naar de actievere rol van de provincie binnen het sociaal domein. Ander aandachtspunt is dat op papier de rol van de provincie helder is, terwijl in de praktijk er verschillende beelden, verwachtingen en behoeften zijn onder onze partners. Die verschillende rolopvattingen zijn deels

ook het gevolg van onvoldoende capaciteit bij gemeenten om mede-eigenaarschap en regie op de thema's vorm te geven. De zoektocht naar heldere rolverwachtingen en wie welke verantwoordelijkheid heeft is overigens niet alleen voorbehouden aan Drenthe. Ook elders in Nederland worden hier dilemma's en spanningsvelden in ervaren (SCP, 2022).

Inhoudelijk kader

In de leerpunten en bouwstenen uit de tussenevaluatie herkennen we twee belangrijke ontwikkelrichtingen. De eerste daarvan is doorontwikkeling van de inhoudelijke kaders door de maatschappelijke opgaven, impact, outcome en output scherper uit te werken. De tussenevaluatie reikt hierbij de Theory of Change als instrument aan. Dit is het samenhangend geheel van ideeën over hoe inspanningen en samenwerking bijdraagt aan behalen van concrete doelen, die op hun beurt weer bijdragen aan maatschappelijke impact van de Sociale Agenda. Dit vraagt allereerst een goede analyse van de opgaven en doelgroep: wat is het probleem, om wie gaat het en wat is nodig om hierin het verschil te maken? Bij totstandkoming van de Sociale Agenda is de ambitie opgenomen om de dashboards brede welvaart te gebruiken voor onderbouwing en monitoring van de Drentse maatschappelijke opgaven.

In de praktijk blijkt dit lastig, want dergelijke dashboards geven vooral inzicht in hoofdtrends zoals de vergrijzing of het aantal inwoners met gezondheidsproblemen. Daarmee zijn deze trends nog niet vertaald naar afgebakende beleidsdoelen, laat staan naar concrete inspanningen, samenwerking, middelen of activiteiten. Dit speelt ook elders in Nederland en in reactie daarop groeit de aandacht voor 'lerend beleid' waarin naast doelrealisatie het gesprek vooral moet gaan over hoe dit gelukt is (PBL, 2022). In 2023 zetten we hierin de eerste stap door in samenwerking met Trendbureau Drenthe te werken aan de vertaalslag van hun brede welvaart-monitor naar beleidsopgaven. Dit gebeurt met werk- en kennissessies en via het leerprogramma 'brede welvaart in beleid' vanuit het Nationaal Netwerk Brede

Welvaart. Hiermee doen wij kennis en kunde op die ook in de toekomst relevant blijft. Zo bewegen we mee in de ontwikkeling van brede welvaart die steeds meer verankerd raakt in de bestuurlijke en financiële verhoudingen tussen het Rijk, provincies en gemeenten (Raad voor Openbaar Bestuur, 2022). Een goed voorbeeld hiervan zijn de Regio Deals waarmee het kabinet recht beoogt te doen aan de brede welvaart van regio's.

Provinciale rol, organisatie en activiteiten

Andere ontwikkelrichting is de uitwerking van de kaders over organisatie en inrichting van de Sociale Agenda en de provinciale rol. De tussenevaluatie laat zien dat een analyse van de maatschappelijke opgaven een belangrijk startpunt is. Dit moet duidelijk maken welke provinciale rol van meerwaarde is, zoals die van kennismakelaar, verbinder of aanjager. Hieruit volgt de inzet van middelen, organisatie en activiteiten die aansluiten bij de rolinvulling. De crux is dat dit bij elk thema of beleids-terrein er anders uit kan zien. Dit heeft te maken met de historie, het netwerk en hoeveel kennis voorhanden is. Soms gebeurt er al veel op een thema, maar ontbreekt aan kennis en overzicht. Dan is de rol van kennismakelaar kansrijk. In andere gevallen is er juist veel kennis beschikbaar, maar weten de partners dat onderling niet goed te verbinden of dit concreet toe te passen in Drenthe. Dan kan de rol van verbinder of aanjager beter passen.

Dit aandachtspunt pakken we op door in 2023 bij elk speerpunt de probleemanalyse nader uit te werken, in navolging van de tussenevaluatie. Daarbij laten we ons inspireren door de kennis, kunde en ervaring van onze samenwerkingspartners. Zo plukken we zelf de vruchten van investeringen in kennisdeling en onderzoek door Trendbureau Drenthe, het BOKD, KKNN, Rijksuniversiteit Groningen en andere kennispartijen uit Drenthe en Noord-Nederland. Bij het scherpstellen van de probleemanalyse en mogelijke provinciale rollen die daarbij passen, zoeken we de dialoog op met onze partners. Dit doen we door bij elk speerpunt samen met partners deze rollen concreet te maken en te blijven hoe toetsen welke beelden en verwachtingen zij hierbij hebben.

Organiseren vanuit inhoud

Inzet van instrumenten zoals subsidies, verschillende klankbordgroepen en de adviescommissie volgen deze rolduiding. De tussenevaluatie reikt een belangrijk principe aan: eerst de inhoud, dan proces en inzet. Met onze partners werken we hier al aan met de koppeling van de doelen en inhoud van de Sociale Agenda met bijvoorbeeld de inzet van boekjaarinstantellingen. Dit blijvend aanpassen wordt in de toekomst alleen maar belangrijker. Snelle maatschappelijke ontwikkelingen zoals de groeiende bestaansonzekerheid, polarisatie en kansenongelijkheid maakt dat kaders en doelen geregeld worden ingehaald door actualiteit en bijgesteld moeten worden. Dit geldt voor ons als provinciale overheid, maar net zo voor onze partners die ook zoekend zijn om hun beleids-, kennis- en onderzoeksagenda's goed aan te sluiten bij de actuele én toekomstige Drentse opgaven.

Tegen deze achtergrond is het waarschijnlijk dat de provincie een belangrijke speler is en blijft in de nabije toekomst. Zoals het oppakken van 'weesthema's' die bij niemand belegd zijn of waar geen duidelijke probleemeigenaar is. Hierin worden wij gesterkt door de tussenevaluatie die laat zien dat de provincie op veel terreinen van meerwaarde is. Daarbij zijn provinciale menskracht (capaciteit, kennis en vaardigheden) en de middelen voor samenwerking en allianties belangrijke randvoorwaarden. In afgelopen periode zijn hiertoe stappen gezet richting een stabiel en duurzaam team en de doorontwikkeling van de Sociale Agenda. We kunnen ons goed voorstellen dat een Sociale Agenda 2.0 in deze randvoorwaarden voorziet door bijvoorbeeld het structureel opnemen van middelen in de begroting. Dit is uiteraard voorbehouden aan het politiek debat en besluitvorming na de Provinciale Verkiezingen in maart 2023.

Bijlagen

1. Toegekende Alliantieprojecten
2. Opbrengsten Sociale Agenda
3. Rapport Tussenevaluatie Sociale Agenda 2020-2023

1 Toegekende Alliantieprojecten

1. Thema Leefbaarheid en bereikbaarheid

1. Blink sociaal ondernemend verbinden - Kwiekstee

Beschikt bedrag € 79.695

Looptijd 1 maart 2021 – 31 december 2022

In een Kwiekstee worden activiteiten aangeboden op sociaal (gemeenschapszin, betrokkenheid, verbinding), psychisch (autonomie en eigenaarschap, competentie) en biologisch vlak (voeding, beweging en slapen). Dit stelt de lokale bevolking in staat om zowel in hun individuele levenskwaliteit als in hun gezamenlijke levenskwaliteit te investeren. Samen met de lokale bevolking wordt een Kwiekstee op maat ingericht. De voorkeur gaat daarbij uit naar een bestaand dorpshuis of gemeenschapshuis. Met toestemming worden de gezondheidseffecten gemeten en gemonitord.

2. Stichting Natuur en Milieufederatie Drenthe - Drenthe Deelt

Beschikt bedrag € 16.000

Looptijd 1 april 2021 – 1 april 2022

Op sommige plekken in Drenthe staan faciliteiten onder druk. Denk bijvoorbeeld aan OV-verbindingen, de toegankelijkheid tot producten en andere diensten. Met 'Drenthe Deelt' wil Natuur en Milieufederatie Drenthe (NMFD) werken aan een systeemverandering. Aan een Drenthe waarin we

onze voorzieningen, voeding en woonruimte veel meer lokaal en vanuit onze gedeelde ruimte gaan organiseren; een Drenthe waarin we inwoners de kans geven om gebruik te maken van gezamenlijke spullen en natuur (zoals een deelauto of buurttuin).

3. Stichting Dierenweide Stroomdal - Dierenweide als levend Museum

Beschikt bedrag € 62.325

Looptijd 25 oktober 2021 – 31 december 2023

Met het project 'Dierenweide als levend Museum' wil Stichting Dierenweide Stroomdal ter bestrijding van eenzaamheid dat mensen participeren met zelfrespect, meedoen aan workshops, stap voor stap actief worden, andere mensen ontmoeten en daarmee verbinden. Om dit te bereiken wordt 'de dierenweide als levend museum' als metafoor gebruikt. Het museum is altijd open en bereikbaar. Bezoekers actief worden benaderd met telkens wisselende collecties en exposities over verschillende thema's rondom dier, groen, eco, gezondheid, eten en eigen omgeving. Jongeren die affiniteit met het onderwerp hebben, worden bijvoorbeeld in samenwerking met ROC en AOC ingezet om iets te vertellen en mensen te enthousiasmeren.

4. Werkgroep speeltuinen Dalen - Groene speeltuinen & ontmoetingsplekken in Dalen

Beschikt bedrag € 10.000

Looptijd 1 december 2021 – 1 september 2022

In Dalen zijn volgens de Werkgroep speeltuinen Dalen geen speeltuinen voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Daarnaast missen volwassenen plekken waar ze andere (groot)ouders kunnen ontmoeten. Met 'Groene speeltuinen & ontmoetingsplekken in Dalen' wil de werkgroep tegemoet komen aan deze behoefte en zodoende twee speel- en ontmoetingsplekken realiseren. Het ontwerp is in samenspraak met de bewoners, inclusief kinderen, tot stand gekomen. Om het gebruik van de te realiseren speeltuinen een impuls te geven, wil de werkgroep het gesubsidieerde bedrag ook gebruiken om activiteiten voor senioren, kinderen met een beperking en overige buurtbewoners te organiseren.

5. Stichting Samen Spelen Park Dwingeland - Samen spelen in park Dwingeland

Beschikt bedrag € 11.791

Looptijd 1 december 2021 – 1 juli 2022

Park Dwingeland is een park dat wordt aangelegd/is aangelegd in Hoogeveen. Volgens Stichting Samen Spelen Park Dwingeland is de sportdeelname onder de bewoners woonachtig in de omliggende wijken het laagste van de gemeente Hoogeveen. Daarnaast is het percentage kinderen met overgewicht en obesitas relatief hoog. Met 'Samen spelen in park Dwingeland' wil de stichting spelen, sport en groen in de openbare ruimte toegankelijker maken voor alle buurtbewoners. Met de subsidie worden activiteiten georganiseerd en gefaciliteerd op een door partners gefinancierd Krajicek Playground.

6. Stichting Acanthis - Opzetten zorgketen

Beschikt bedrag € 150.000

Looptijd 1 december 2021 – 31 december 2024

Per jaar overlijden in Drenthe 1200 inwoners niet thuis, terwijl dat wel hun voorkeur heeft. Met 'Opzetten zorgketen' heeft Stichting Acanthis het doel om meer inwoners thuis te laten sterven indien dat de wens is. De stichting wil dit

bereiken door te investeren in de inzet van vrijwilligers. Het aangevraagde bedrag wordt zodoende gebruikt voor het opzetten van een samenwerking/ketenzorg met wijkteams van zorgorganisaties. De komende drie jaar wil men op deze manier 50 nieuwe vrijwilligers opleiden.

7. Stichting Buurtvervoer Midden-Drenthe - Buurtvervoer Midden-Drenthe (onder voorbehoud van voorhangprocedure)

Beschikt bedrag € 173.500

Looptijd 1 april 2022 – 1 april 2025

De initiatiefnemers van Stichting Buurtvervoer Midden-Drenthe maken zich zorgen over de toenemende eenzaamheid en het sociaal isolement in onze samenleving, met name onder ouderen. Door de jaren heen zijn er daarom in de gemeente Midden-Drenthe verschillende vormen van aanvullend vervoer door vrijwilligers voor deze doelgroep ontstaan. Echter hanteert iedere vorm een eigen systeem van informatievoorziening, aanmelding en planning, met als gevolg onduidelijkheid bij de doelgroep. Met het project 'Buurtvervoer Midden-Drenthe' wil de stichting de verschillende vormen van buurtvervoer samenbrengen.

8. Biblionet Drenthe - Oase van Odoorn

Beschikt bedrag € 33.020

Looptijd 1 januari 2023 – 1 oktober 2023

Volgens Biblionet Drenthe wordt de huidige maatschappij steeds digitaler en individualistischer. Echter blijven mensen sociale wezens. Sociale connecties zijn immers belangrijk voor de fysieke en mentale gezondheid. Inwoners van Odoorn en omstreken hebben aangegeven behoefte te hebben aan een plek waar ze samen kunnen komen, andere mensen kunnen ontmoeten, kunnen ontspannen en genieten van (voor)lezen, verhalen, muziek en cultuur. Om aan te sluiten bij deze behoefte wil Biblionet ervoor zorgen dat de nieuwe Huiskamer dé ontmoetingsplek in Odoorn wordt. De bijbehorende tuin dient de Ontmoet-, Ontspan-, Speel- & Leertuin (OASE) te worden.

9. Stichting Natuur en Milieufederatie Drenthe - Drenthe Deelt (vervolg)

Beschikt bedrag € 38.803

Looptijd 1 augustus 2022 – 1 december 2023

Na afloop van de tweede ronde Alliantieprojecten is de Stichting Natuur- en Milieufederatie Drenthe gestart met het project 'Drenthe Deelt'. Dit project is destijds gedeeltelijk toegekend door de Adviescommissie, omdat nog onduidelijk was of voor het hele project voldoende vraag en enthousiasme zou zijn voor deelinitiatieven en de bijbehorende ondersteuning. Inmiddels is gebleken dat dit het geval is. De Stichting Natuur- en Milieufederatie Drenthe wil daarom een vervolg geven op het project 'Drenthe Deelt' door bestaande en nieuwe groepen te ondersteunen bij de ontwikkelen en realisatie van hun plannen, het delen van kennis en het steunpunt Drenthe Deelt uit te bouwen.

10. Gemeente Midden-Drenthe - Dienstverlening Dichtbij

Beschikt bedrag € 128.000

Looptijd 1 oktober 2022 – 1 oktober 2024

Smilde is een langgerekt dorp in Drenthe waar volgens de gemeente veel mensen met een laag inkomen wonen. In het plaatselijk dorpshuis organiseert men activiteiten om alle inwoners mee te kunnen laten doen, waaronder statushouders, mensen met een beperking, laaggeletterden en eenzame ouderen. Tijdens de activiteiten is gebleken dat men het reizen naar het gemeentehuis in Beilen voor eventuele hulpvragen als een drempel ervaart. Met 'Dienstverlening Dichtbij' wil onder andere de gemeente Midden-Drenthe deze drempel wegnemen en een kruisbestuiving op gang brengen tussen de activiteiten die bewoners in het dorpshuis organiseren en de dienst/hulpverlening van de gemeente, het welzijnswerk en andere partners.

2. Wonen

Geen projecten

3. Armoede en laaggeletterdheid

11. Gemeente Meppel - Opzetten vrouwensupportgroep

Beschikt bedrag € 16.000

Looptijd 1 februari 2021 – 1 juli 2022

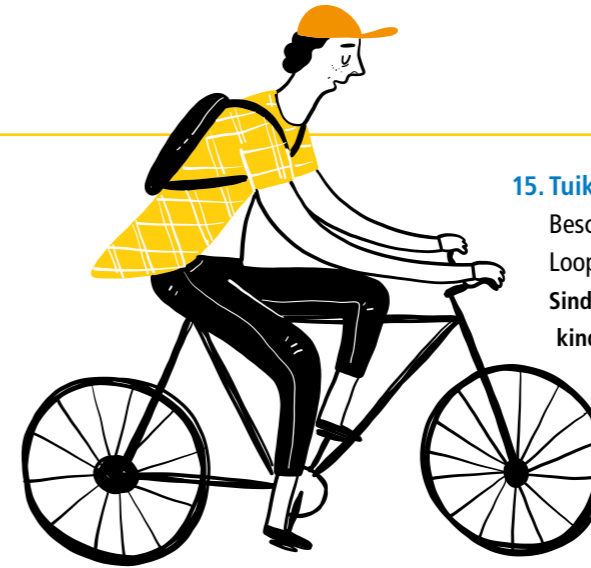
Van de groep mensen die in Nederland in armoede leven bestaat het grootste deel uit alleenstaande moeders. Vaak bevinden deze vrouwen zich al geruime tijd in een uitkerings-situatie of verdienen zij rond het minimumloon. Voor deze vrouwen is weinig perspectief om uit deze situatie van armoede te geraken. De gemeente Meppel wil door de inzet van ervaringsdeskundigen deze vrouwen ondersteunen bij het vergroten van hun economische veerkracht. Door coaching worden deze vrouwen in staat gesteld om het heft in eigen hand te nemen, waardoor hun kansen op de arbeidsmarkt toenemen. Het project wordt mede gefinancierd door de gemeente Meppel.

12. Dorpscoöperatie De Brug Gasselternijveen - Kanskaartenactie Gasselternijveen

Beschikt bedrag € 6.500

Looptijd 1 april 2021 – 31 december 2021

Dorpscoöperatie De Brug Gasselternijveen wil in samenwerking met de gemeente Aa en Hunze, stichting Attenta, Impuls en W.P.D.A. de pilot kanskaartenactie starten. De pilot heeft als doel om de inwoners van Gasselternijveen op een laagdrempelige wijze in contact te brengen met instanties en organisaties die (financiële) hulp kunnen bieden. Na een evaluatie van de kanskaartenactie ontwikkelt de dorpscoöperatie op basis van de opgedane ervaringen een professionele 'toolkit'. Deze 'toolkit' zal worden gedeeld met andere Drentse dorpen en de provincie.

13. Gemeentelijke Kredietbank - O2

Beschikt bedrag € 142.000

Looptijd 1 januari 2021 – 1 juli 2022

Het huidige systeem van schuldhulpverlening is volgens de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) traag, ingewikkeld en lastig te volgen en vol te houden waardoor veel inwoners tijdens het traject afhaken of er niet aan beginnen. Het doel van O2 is de huidige schuldhulpverlening te versnellen, te vereenvoudigen en begrijpelijker te maken. Daarnaast wil O2 het imago van de schuldregeling verbeteren.

14. Stichting Solidair Groningen & Drenthe - Slapend blij worden

Beschikt bedrag € 27.500

Looptijd 1 januari 2022 – 31 december 2022

Als gevolg van armoede groeien in Drenthe kinderen op zonder een bed. Met 'Slapend blij worden' wil Stichting Solidair Groningen & Drenthe dit probleem aanpakken en tevens aandacht vragen voor de gevolgen van stille armoede. Binnen het project wordt er onderscheid gemaakt in twee doelgroepen. Ten eerste richt men zich op kinderen/ouders die in armoede leven en geen bed hebben of slapen op een ontoereikend bed in de gemeente Hoogeveen. Hierbij wil de stichting de desbetreffende (naar schatting 78) kinderen van goede bedden voorzien. Ten tweede zijn betrokken organisaties in de gemeente Hoogeveen een richtpunt. Organisaties die betrokken zijn bij de voorbereiding, uitvoering en financiering worden meegenomen in de beleving van armoede door middel van trainingen en presentaties.

15. Tuikfarm - Ieder kind een goede fiets

Beschikt bedrag € 45.513,30

Looptijd 1 december 2021 – 31 december 2023

Sinds 2016 beschikt Tuikfarm over een gezinshuis waar kinderen die in de knel zitten, worden opgevangen en hen 24/7 een gedegen woonplek en opvoeding geboden wordt. In maart 2021 heeft Tuikfarm een aangrenzend bedrijfspand gekocht. Een deel van dit bedrijfspand wil men ter beschikking stellen aan het 'ANWB Kinderfietsenplan'. Naast het beschikbaar stellen wil Tuikfarm met 'Ieder kind een goede fiets' graag bijdragen aan het opknappen van een goede fiets voor kinderen die leven in armoede. Door het hanteren van een 'meegroei-constructie' ontvangen desbetreffende kinderen een fiets in bruikleen, worden ze aangemoedigd deze fiets goed te onderhouden en kunnen ze deze omruilen voor een groter exemplaar zodra deze te klein is geworden. Op deze manier wil Tuikfarm kinderen leren verantwoordelijkheid te dragen en bereiken dat men in en nabij Emmen kan blijven fietsen.

16. Stichting Cash2Grow - Uitbreiding van spaarkringprogramma naar provincie Drenthe

Beschikt bedrag € 22.651

Looptijd 1 december 2022 – 30 juni 2023

In Drenthe leven relatief (te) veel mensen in armoede. Deze mensen hebben vaak een negatief zelfbeeld en ondervinden uitsluiting in de maatschappij. Stichting Cash2Grow wil met 'Uitbreiding van spaarkringprogramma naar provincie Drenthe' zogenaamde spaarkringen in de gemeenten Assen, Hoogeveen en/of Emmen opzetten. Deze kringen zijn zelfhulpgroepen waarin de leden elkaar motiveren en inspireren om goed met geld, met zichzelf en met elkaar om te gaan en om hun dromen waar te maken. Daarnaast sparen de leden tijdens bijeenkomsten een geldbedrag. De spaarkring is daarmee buiten het sparen van geld een oefenplaats voor sociale vaardigheden. Cash2Grow wil met het gesubsidieerde bedrag minimaal 14 spaarkringbegeleiders certificeren die minimaal acht spaarkringen met in totaal circa 64 leden opzetten.

17. Stichting Hospice Het Alteveer Assen - Hospice Het Alteveer Assen: klaar voor de toekomst!

Beschikt bedrag € 56.000

Looptijd 1 mei 2022 – 30 november 2022

De laatste jaren is er een sterke toename van het aantal aanvragen voor een plek in Hospice Het Alteveer. Er kan hierdoor niet meer aan alle verzoeken worden voldaan en er is bijna permanent een wachtlijst. Bovendien blijft de hospicezorg naar verwachting tot 2050 stijgen. Met 'Hospice Het Alteveer: klaar voor de toekomst' wil het hospice de noodzakelijke uitbreiding van het aantal vrijwilligers van 70 naar 100 realiseren, inclusief de opleiding. Daarnaast dient er een vernieuwend systeem van kwaliteitszorg opgezet te worden. De gevraagde subsidie moet hieraan bijdragen.

18. Stichting Positive Minds - Leskist kansrijk

Beschikt bedrag € 30.000

Looptijd 1 oktober 2022 – 1 juli 2024

Uit onderzoek blijkt dat het goed is om op scholen meer aandacht te besteden aan het onderwerp armoede. Docenten hebben namelijk een belangrijke signaalfunctie en kunnen ook een rol spelen in de doorverwijzing. Bovendien helpt het bespreekbaar maken van het onderwerp aan het creëren van meer bewustzijn, zowel bij de leerkrachten als bij de leerlingen. Stichting Positive Minds wil daarom met de 'Leskist kansrijk' de leerkracht ondersteunen om het gesprek rondom armoede op een laagdrempelige manier met kinderen aan te kunnen gaan. In de leskist zitten 30 boeken en bijbehorend lesmateriaal, waarmee de leerkracht in 6-8 weken het project kan uitvoeren.

19. FC Emmen Naoberschap - Drentse Old Stars competitie

Beschikt bedrag € 52.000

Looptijd 1 januari 2023 – 1 juni 2024

FC Emmen Naoberschap constateert dat er een toenemende mate van eenzaamheid en beweegarmoede is en dat dit alleen maar toeneemt naarmate de leeftijd vordert. Hoewel voor veel mensen een voetbalclub iets betekent, gaat men niet meer naar de plaatselijke vereniging zodra men zelf niet meer speelt of (klein)kinderen heeft die spelen. Het project 'Drentse Old Stars competitie' wil zich door het organiseren van Walking Football richten op de mensen die, vaak vanuit een verleden, een goede associatie met voetbal en met name de plaatselijke vereniging hebben. Op deze manier probeert men de mensen die inactief thuiszitten weer in beweging te brengen en elkaar te laten ontmoeten.

20. Samenwerkingsverband VO 22-01 - Plusaanbod

Beschikt bedrag € 123.710

Looptijd 1 januari 2023 – 1 januari 2025

Het Samenwerkingsverband VO 22-01 constateert dat sommige schoolgaande jongeren dusdanig grote zorgvragen of problemen hebben dat deze hun onderwijsvraag overschaduwen. Dit heeft als gevolg dat de jongeren thuis komen te zitten. De mogelijkheden die het regulier, speciaal voortgezet onderwijs of het MBO hebben, lijken dan niet toereikend. Met 'Plusaanbod' wil het Samenwerkingsverband VO 22-01 jongeren een toekomstperspectief bieden door middel van een huiskamersetting, activering en heroriëntatie op een herstart met (individueel) onderwijs.

4. Gezondheid en vitaliteit

21. Stichting Naoberschap United - Scoren voor Gezondheid

Beschikt bedrag € 25.000

Looptijd 1 april 2021 – 30 juni 2022

In dit project worden 1.200 kinderen in de regio Zuid- en Oost-Drenthe bewust gemaakt van het belang van een gezonde leefstijl. Deze kinderen maken op een leuke manier (via een lesprogramma waarin FC Emmen centraal staat) kennis met bewegen en gezonde voeding. Het programma is zo positief gebleken dat Stichting Naoberschap United een vervolg gaat geven aan Scoren voor gezondheid.

22. Huisartsenzorg Drenthe - Voorbereiden op laatste levensfase

Beschikt bedrag € 61.460

Looptijd 1 april 2021 – 31 december 2022

Uit onderzoek is gebleken dat veel ouderen behoefte hebben om in gesprek te gaan met hulpverleners over hun wensen en behoeften voor de laatste levensfase. Door corona is de urgentie hiervan toegenomen. Voor veel ouderen is nog niet bekend dat in deze behoefte kan worden voorzien. Dit komt mede doordat de informatie hierover gebrekkig is. Huisartsenzorg Drenthe wil met een publiekscampagne Drentse inwoners bewust maken van de mogelijkheden voor zelfregie. De focus ligt daarbij op kwetsbare ouderen en chronisch zieken. Huisartsenzorg Drenthe werkt daarbij nauw samen met de Alliantie Drentse Zorg voor Ouderen waarvan zij zelf onderdeel uitmaakt. Door middel van interviews en enquêtes vindt de monitoring plaats. Dit Alliantieproject wordt voor een groot deel gefinancierd door Huisartsenzorg Drenthe.

23. CMO STAMM - Kennisplatform Integrale Ouderenzorg Drenthe

Beschikt bedrag € 28.620

Looptijd 1 april 2021 – 31 maart 2022

CMO STAMM wil samen met de Alliantie Drentse Zorg voor Ouderen een kennisplatform oprichten waarmee actuele informatie over de mogelijkheden voor ondersteuning van Drentse ouderen op één platform te vinden is. Op dit moment is informatie en kennis over de Drentse ouderen versnipperd en daardoor slecht vindbaar. Hierdoor wordt kennis over met name 'best practices' gemist. Het platform is bedoeld voor beleidsmakers, aanbieders van ouderen zorg en actieve ouderen. Onderdeel van het kennisplatform zijn overzichten van 'wie is wie' en 'wie doet wat' per wijk en dorp. Daarnaast geeft het kennisplatform een stem aan de Drentse ouderen die via het platform zelf kunnen aangeven welke ouderen zorg zij wenselijk en/of noodzakelijk vinden.

24. Healthy Ageing Network Northern Netherlands - Fitter Brein

Beschikt bedrag € 55.000

Looptijd 1 september 2021 – 31 december 2023

De toenemende vergrijzende bevolking, vereenzaming onder ouderen, slechtere mentale gezondheid en minder zelfstandigheid brengt grote economische en maatschappelijke gevolgen met zich mee. Vooral senioren snakken weer naar gezonde en gezellige activiteiten en willen graag weer actief meedoen in de maatschappij. HANNN wil met 'Fitter Brein' zich inzetten voor een innovatief idee met het laagdrempelige denkspel/sport dammen. Het doel is om ouderen (65+) mentaal fitter en scherper te maken. Activiteiten die tot 'Fitter Brein' behoren zijn onder andere een zogenaamde dagbesteding/'DamDonderdag', lezing voor ouderen/dementerenden en het aanbieden van online dammen. Kinderen en jongeren worden betrokken bij het project om de sociale binding tussen jong en oud te versterken.

25. Huisartsenzorg Drenthe - Meters met Diabetes

Beschikt bedrag € 105.000

Looptijd 1 mei 2021 – 1 november 2023

Steeds meer Nederlanders kampen met overgewicht, waardoor ook het aantal mensen met chronische aandoeningen, zoals diabetes, toeneemt. De provincie Drenthe is één van de provincies met het hoogste percentage (6,6%) mensen met diabetes. Diabetes kan leiden tot hart- en vaatziekten, oogproblemen en nierziekten. Door beter voor je lijf te zorgen kun je deze complicaties voorkomen, bijvoorbeeld door meer te bewegen, gezonder te eten en af te vallen. Echter is het probleem dat veel mensen met diabetes type 2 bang zijn om te gaan bewegen. Met 'Meters met Diabetes' wil HZD de drempel voor deze mensen om te gaan bewegen verlagen en het vertrouwen in het eigen lichaam te laten opbouwen door de inzet van professionele begeleiding. In dit project gaan diabetespatiënten onder begeleiding van zorg- en sportprofessionals gedurende 20 weken wekelijks in groepsverband wandelen. Daarnaast wandelen de deelnemers ook nog één keer per week zonder begeleiding (individueel of in groepsverband). Als afsluiting maken alle deelnemers gezamenlijk een laatste wandeling tijdens een Slotevenement.

26. Gemeente Emmen - Optimaal Leven

Beschikt bedrag € 75.000

Looptijd 1 januari 2021 – 31 december 2021

Veel mensen met ernstige psychische problemen vinden het moeilijk om met die problemen te leven. Ze worden bovendien vaak verkeerd begrepen door andere mensen. Daarnaast vinden ze het moeilijk om toekomstperspectief te zien en worden ze regelmatig van het kastje naar de muur gestuurd, omdat ze meerdere problemen hebben die door verschillende organisaties worden opgepakt. De gemeente Emmen wil dit met samenwerkende organisaties veranderen. Volgens de gemeente kan het deze mensen helpen om hulp te krijgen vanuit één team van zorgverleners. Met het project 'Optimaal Leven' wordt met verschillende organisaties uitgezocht op welke manier mensen met ernstige psychische aandoeningen op alle levensgebieden geholpen kunnen worden. Met het project wordt al enige jaren succesvol in Drenthe geëxperimenteerd. Om te voorkomen dat het project moet worden stopgezet, is er nu extra geld nodig.

27. UMCG - LIVE!

Beschikt bedrag € 155.000

Looptijd 1 september 2021 – 1 september 2024

In de huidige situatie vallen mensen die lijden aan depressies buiten de boot. Dit is een zorgelijke situatie omdat deze mensen niet alleen aan depressies lijden, maar ook een ongezonde leefstijl hebben. Desondanks komen ze niet in aanmerking voor één van de momenteel beschikbare Gecombineerde Leefstijlinterventies (GLI's), omdat bestaande GLI's onvoldoende aansluiten bij de behoeftes en problemen van mensen met een depressie. Het UMCG wil een GLI (genoemd LIVE!) implementeren in Drenthe die geschikt is voor mensen met een depressie, goed haalbaar is voor alle betrokkenen en waarvan de kosten de moeite waard zijn. De eerste stap hierin is het interviewen van huisartsen, POH's(-GGZ), patiënten en hun naasten (maatjes). Vervolgens wordt LIVE! bij de doelgroep, d.w.z. volwassenen met een ernstige depressie, geïmplementeerd. LIVE! wordt uitgevoerd door een team van o.a. leefstijlcoaches, huisartsen en praktijkondersteuners. Het programma bestaat uit 13 wekelijkse groepsbijeenkomsten en 5 individuele bijeenkomsten.

28. Zorggroep Noorderboog - Dementie op jonge leeftijd en meedoen in de samenleving met invloed op de kwaliteit van leven

Beschikt bedrag € 135.859

Looptijd 1 december 2021 – 30 juni 2023

Dementie op jonge leeftijd betreft een doelgroep met specifieke vragen en ondersteuningsbehoeften. Het gaat om mensen die jonger zijn dan 65 jaar vanaf het eerste moment dat de ziekteverschijnselen beginnen. Ondanks verschillende interventies voor deze doelgroep, is er volgens Zorggroep Noorderboog voor jonge mensen met dementie geen maatwerk in werk-/dagingvulling of vrijwilligerswerk. Met 'Dementie op jonge leeftijd en meedoen in de samenleving met invloed op de kwaliteit van leven' wil men aantonen dat er op maat aanvullende voorzieningen met passende financiering nodig zijn om de kwaliteit van leven te bevorderen. Dit wil men bereiken door vijf personen met dementie op jonge leeftijd gedurende het traject van één jaar te monitoren en de invloed op de kwaliteit van leven in kaart te brengen.

29. GGZ Drenthe - Groene beweeg- en beleefroute

Beschikt bedrag € 22.000

Looptijd 1 januari 2023 – 1 januari 2024

Bewegen bevordert de mentale en fysieke gezondheid. Daarnaast nodigen groene natuurterreinen uit tot wandelen en bewegen. GGZ Drenthe beschikt in Assen over zo'n terrein ter grootte van ca. 42 hectare. Echter vindt men het terrein naar eigen zeggen in de huidige staat niet aantrekkelijk genoeg. Bovendien is de drempel voor buurtbewoners om te wandelen over het terrein hoog, simpelweg omdat men vaak denkt dat het een gesloten terrein is. Met de 'Groene beleef- en beweegroute' wil GGZ Drenthe een aantrekkelijke beweeg- en beleefroute creëren die meer buurt-, stad- en provinciebewoners aantrekt. Op deze manier wil men onder andere de interactie met patiënten en buurtbewoners bevorderen en het stigma van de psychiatrie doorbreken.

30. Derks Officium - Pink Penguin Project

Beschikt bedrag € 59.500

Looptijd 1 januari 2023 – 1 juni 2024

Derks Officium stelt dat steeds meer mantelzorgers last hebben van hun (mentale) gezondheid. Zo wordt er een slechter gezondheid ervaren, hebben ze minder vrije tijd en daarnaast een grote verantwoordelijkheid. Volgens Derks Officium wordt dit probleem de aankomende jaren steeds groter, mede door een tekort aan zorgpersoneel, vergrijzing en het langer blijven thuis wonen van ouderen. Met 'Pink Penguin Project' wil Derks Officium met een ontwikkeld 'slim ontzorgpakket' en bijbehorende app een pilot bij 20 Drentse huishoudens draaien. Het ontwikkelde pakket 'scant' het huis en geeft automatisch een seintje aan de mantelzorgers zodra er iets aan de hand is. Op deze manier kunnen mantelzorgers ontzorgd worden en weer genieten van het dagelijks leven.

31. Stichting Zorg1punt5 - Laat van je horen!

Beschikt bedrag € 54.840

Looptijd 1 december 2022 – 1 december 2024

Het belang van een goede en effectieve aanpak van overgewicht/obesitas wordt steeds meer onderschreven. Op dit moment vormt de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) een onderdeel van deze aanpak. Het doel van de GLI is om een blijvende gedragsverandering en een gezonde leefstijl op lange termijn teweeg te brengen bij mensen met (ernstig) overgewicht. De resultaten van het huidige GLI-programma zijn volgens Stichting Zorg1punt5 teleurstellend. Men verwacht betere resultaten te behalen als de doelgroep een structurele en actieve rol wordt gegeven bij de doorontwikkeling van het programma. Stichting Zorg1punt5 wil daarom met het project 'Laat van je horen!' onder andere een pool van ervaringsdeskundigen samenstellen en hiermee acht bijeenkomsten organiseren met als doel de GLI door te ontwikkelen.

32. Stichting ROS Proscop - Van Wmo naar Wlz, hoe regel ik dat?

Beschikt bedrag € 12.125
Looptijd 1 december 2022 – 1 december 2023
De zorgwereld wordt volgens Proscop steeds complexer. Niet alleen voor professionals, maar ook zeker voor inwoners. Wanneer men zorgbehoevend wordt of wanneer de zorgbehoefte vergroot, heeft men al snel met verschillende wetgevingen, regels en procedures te maken. Hoe weet je waar je als inwoner recht op hebt? Met het project 'Van Wmo naar Wlz, hoe regel ik dat?' wil Proscop in samenwerking met de doelgroep toegankelijke publieksinformatie, in de vorm van een folder en/of animatie, ontwikkelen voor inwoners die te maken hebben met een overgang van de Wmo- naar de Wlz-zorg.

33. Hospice Het Alteveer Assen – Voldoende goed op- en begeleidde vrijwilligers in hospice het Alteveer

Beschikt bedrag € 45.000
Looptijd 1 januari 2023 – 31 december 2024
Hospice Het Alteveer is een 'bijna-thuis-huis' voor mensen in de allerlaatste fase van hun leven, die niet thuis willen of kunnen sterven. Het hospice biedt persoonlijke zorg in een huiselijk sfeer, waarbij de wensen van de gast centraal staan. Vanwege de sterk toenemende vraag naar hospicezorg is besloten een nieuw en groter hospice te realiseren, waarin plaats is voor het dubbele aantal gasten. Het nieuwe gebouw is eind februari in gebruik genomen. Voor de werving, opleiding, coaching en coördinatie van de vrijwilligers keert het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport middels een subsidieregeling jaarlijks een bedrag uit op basis van het gemiddeld aantal gasten van de drie jaren voorafgaand aan het jaar van de aanvraag. Aangezien het hospice in 2022 het aantal bedden heeft verdubbeld, ontstaat er een tekort. Met de subsidieaanvraag wil het hospice het tekort voor de jaren 2023 en 2024 dekken en het aangevraagde bedrag gebruiken voor het opleiden en werven van vrijwilligers.

5. Iedereen doet mee (inclusie)

34. Gemeente Midden-Drenthe - Vervolgaanpak vrouwelijke statushouders gezinsmigranten

Beschikt bedrag € 80.000
Looptijd 1 april 2021 – 1 juli 2022
De gemeente Midden-Drenthe gaat samen met de gemeenten Hoogeveen en De Wolden 40 vrouwelijke statushouders trainen, coachen en intensief begeleiden om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Het kan daarbij gaan om vrijwilligerswerk, een stage of betaald werk. Dit met het doel de integratie van deze vrouwen en van hun gezin te verbeteren waardoor zij kunnen participeren in de Nederlandse maatschappij. Bewust is gekozen voor vrouwelijke statushouders. Via deze vrouwen wordt het hele gezin bereikt en kunnen deze vrouwen een rolmodel zijn voor hun kinderen. Ook hebben vrouwelijke statushouders ten opzichte van mannelijke statushouders, die vaak langer in Nederland zijn en daardoor kansrijker op de arbeidsmarkt, een achtergestelde positie. Door culturele verschillen neemt deze achtergestelde positie verder toe. Het project wordt voor het merendeel gefinancierd door de gemeenten Midden-Drenthe, Hoogeveen en De Wolden

35. CMO STAMM - Ouderenparticipatie in zorg en welzijn in Drenthe

Beschikt bedrag € 18.400
Looptijd 1 januari 2021 – 31 december 2022
CMO STAMM wil samen met Denktank 60+ Noord, de Alliantie Drentse Zorg voor Ouderen, welzijnsorganisatie SWW uit Hoogeveen, Huisartsenzorg Drenthe, Proscop en de gemeenten Meppel, Assen en Borger-Odoorn een project starten om Drentse ouderenzorg met ouderen te maken door ouderen zelf inbreng in oplossingen te laten leveren voor te verwachten problemen rondom ouderenzorg. In dit project gaat het om trainen van veertig ouderen om goed te kunnen functioneren als ambassadeur van ouderen bij de beleidsvorming. Daardoor kunnen ouderen zoveel mogelijk zelf meedenken in oplossingen voor de te verwachten problemen. Het niet over maar met ouderen praten over het uit te zetten beleid zal ertoe leiden dat het beleid beter aansluit bij wat in de praktijk door ouderen als wenselijk en haalbaar wordt geacht. Het project voorziet ook in het opzetten van een (digitale) databank van ouderen, om ook in de toekomst vraag en aanbod bij elkaar te kunnen brengen. Dit Alliantieproject wordt deels gefinancierd door de aanvrager zelf en de samenwerkingspartners.

36. Coöperatie OngeEikt - Ontdek- & Ontwikkelplekken

Beschikt bedrag € 38.160
Looptijd 1 september 2021 – 31 december 2022
Zowel Coöperatie OngeEikt als hun partners zien een groeiende behoefte van mensen aan een veilige, creatieve en ondernemende plek om op adem te komen, zelfvertrouwen op te bouwen of te ontdekken welke volgende stap ze willen zetten. Het gaat daarbij om mensen die om uiteenlopende redenen onderaan de participatieladder zijn terechtgekomen. Met 'Ontdek- & Ontwikkelplekken' richt Coöperatie OngeEikt zich op inwoners tussen de 25-55 jaar die op dit moment door allerlei omstandigheden (burn-out, verlies, trauma, beperking, immigratie, ontslag, arbeidsongeschiktheid, etc.) (nog) niet in staat zijn om de aansluiting bij de samenleving te vinden en van betekenis te zijn. Coöperatie OngeEikt wil hiervoor hun welkome, creatieve, ondernemende en

coöperatieve plek aanbieden met bijbehorende activiteiten. Op deze manier kunnen mensen hun zelfvertrouwen opbouwen, mogelijkheden verkennen en ontdekken wat ze nodig hebben om zelf een volgende stap te zetten.

37. Stichting Erfgoed Arsenal Drenthe - Begeleiding veteranen depot Nieuw Balinge

Beschikt bedrag € 216.000
Looptijd 1 juli 2021 – 31 december 2023
In opdracht van de provincie Drenthe is Stichting Erfgoed Arsenal gestart met de ontwikkeling en ontsluiting van een provinciaal depot voor historische en oude bouwmaterialen. Aan de start van dit traject is samen met de provincie contact gelegd met de Stichting Veteraan & Thuisfront om samen te onderzoeken in hoeverre veteranen met PTSS (posttraumatische stressstoornis) ingezet kunnen worden bij de activiteiten behorend bij de ontwikkeling en exploitatie van het depot. Door de militaire achtergrond van de locatie en de ligging in een natuurgebied biedt het een omgeving die bijzonder prettig is voor deze mensen. De match tussen de veteranen met PTSS en het depot blijkt een hele goede te zijn. De behoefte is groeiend. Na de start met de inzet van één veteraan met PTSS, zijn in de loop van 2020 vier 'nieuwe' veteranen verwelkomd bij het depot. Op basis van de huidige situatie is er behoefte om tien veteranen per dag en op drie dagen in de week een plek te bieden.

38. Stichting Plaats de Wereld -

Project Buurtplaats, ontmoeten, meedoen en samen actief voor een bloeiende buurt!

Beschikt bedrag € 89.000

Looptijd 1 december 2021 – 31 december 2023

Stichting Plaats de Wereld en Assen Bloeit delen een droom. Ze willen namelijk dat steeds meer mensen in Drenthe zich gezien voelen, uitgenodigd zijn om mee te doen, zich inzetten, deel worden van een netwerk en zich ontwikkelen. Sinds 2013 beschikt Stichting Plaats de Wereld over een voorziening met een dorpstuin, ateliers, keuken, dorpsdiners en een kruidenwerkplaats: een laagdrempelige werk- en pleisterplaats. Doel van deze voorziening is onder andere ontmoeting en verbinding. Volgens de aanvragers neemt de behoefte aan activiteiten en participatie onder de kwetsbare doelgroepen toe. Met 'Project Buurtplaats, ontmoeten, meedoen en samen actief voor een bloeiende buurt!' wil men twee tot drie vergelijkbare initiatieven met laagdrempelige werk- en pleisterplaatsen realiseren, gericht op actieve participatie en inzet voor een meer betrokken en groenere samenleving.

39. GGD Drenthe - Seksueel geweld roakt heel Drenthe!

Beschikt bedrag € 100.400

Looptijd 1 december 2021 – 31 december 2024

In Drenthe zijn volgens de GGD naar schatting 31.000 slachtoffers van verkrachting. Desondanks loopt het aantal meldingen aanzienlijk achter ten opzichte van andere provincies. Met 'Seksueel geweld roakt heel Drenthe' wil GGD Drenthe het taboe op seksueel geweld doorbreken, seksueel geweld bespreekbaar maken, preventie en het zichtbaar maken van de omvang van het probleem in Drenthe. Dit wil men onder andere bereiken door gebruik te maken van Drentse ambassadeurs en het oprichten van een actiegroep.

40. Stichting Welzijnsorganisatie Sedna -

De Droomfabriek

Beschikt bedrag € 177.000

Looptijd 1 december 2021 – 31 december 2024

In de documentaire Parels van de Praktijk nemen leerlingen van praktijkschool Pro Emmen de kijker met diverse indringende portretten mee naar hun dromen en toekomstplannen. De documentaire vormt de basis voor een dialoog over vooroordelen, ondersteuning, kansen en dromen. Stichting Welzijnsorganisatie Sedna wil in samenwerking met haar partners met 'De Droomfabriek' een vervolg geven aan Parels van de Praktijk, waarbij de positie van kwetsbare jongeren wordt versterkt. De Droomfabriek moet een plek worden waar jongeren ondersteund kunnen worden om hun dromen na te streven en waar zowel praktische ondersteuning als sociale ondersteuning aanwezig is. Daarnaast moet het een plek zijn waar men kan experimenteren, falen en waar een volgende stap gezet kan worden. Op deze manier wil De Droomfabriek preventief werken met als doel de kansengelijkheid onder jongeren te vergroten.

41. COC Groningen & Drenthe - Project LATER

Beschikt bedrag € 14.400

Looptijd 1 december 2021 – 31 december 2022

LHBTI+-ouders worden volgens COC Groningen & Drenthe regelmatig geconfronteerd met het feit dat ze minder of niet geaccepteerd worden in bijvoorbeeld zorginstellingen en terug 'de kast in' worden gedwongen en zodoende niet volledig zichzelf kunnen of durven zijn. Het project 'LATER' is gericht op het bevorderen van inclusie van LHBTI+-ouders in provincie Drenthe. Men wil dit bereiken door onder andere het organiseren van een symposium, laagdrempelige activiteiten in zorginstellingen en professionaliserings-trainingen.

42. Stichting Welzijn in Noordenveld - Jongeren voor Jongeren – Samen tegen eenzaamheid

Beschikt bedrag € 28.250

Looptijd 1 december 2021 – 1 januari 2023

Volgens Stichting Welzijn in Noordenveld is eenzaamheid onder jongeren een veel voorkomend en groot probleem. Mede door de uitbraak van het coronavirus werden de problemen en gevolgen voor jongeren en hun omgeving meer en meer zichtbaar. Het taboe op eenzaamheid moet doorbroken worden en dit kan gedaan worden door jongeren andere jongeren te laten helpen. Met 'Jongeren voor Jongeren - Samen tegen eenzaamheid' wil de stichting activiteiten organiseren. Zo wil men een Drentse campagne ontwikkelen, een enquête uitzetten en gebruikmaken van ervaringsdeskundigen. Op deze manier wil men het taboe doorbreken, bekendheid van het probleem vergroten en de informele hulp tussen jongeren vereenvoudigen.

43. Stichting Zorg1punt5 - Bewegclub Drenthe

Beschikt bedrag € 60.000

Looptijd 1 oktober 2022 – 31 september 2024

Sinds enkele jaren is het mogelijk om via de zorgverzekeraar gebruik te maken van de zogenaamde Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI). De GLI is een programma gericht op het behalen van gezondheidswinst voor mensen met een matig, sterk of extreem overgewicht. Volgens Zorg1punt5 lukt het leefstijlcoaches nog niet om mensen aan de hand van de GLI duurzaam aan het bewegen te krijgen. Met 'Bewegclub Drenthe' wil men een specifiek aanbod creëren door een brug te slaan tussen enerzijds de GLI en anderzijds een duurzaam beweegpatroon.

6. Onderwijskwaliteit en gelijke kansen

44. Biblionet Drenthe - Leesoffensief op een sleutelmoment in de leesontwikkeling van kinderen

Beschikt bedrag € 23.805

Looptijd 1 juli 2021 – 30 april 2023

Uit onderzoek blijkt dat Nederlandse jongeren minder vaak langere teksten lezen en dat hun leesvaardigheid achteruitgaat. Om het leesplezier van kinderen van jongs af aan extra te stimuleren gaat bibliotheken aan de slag met zogenaamd 'Leesoffensief'. Met het project 'Leesoffensief op een sleutelmoment in de leesontwikkeling van kinderen' wil Biblionet Drenthe nieuwe manieren ontwikkelen om ouders en kinderen samen plezier te laten beleven aan voorlezen. De nadruk ligt hierbij op het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid.

45. Gemeente De Wolden - Talentkracht De Wolden

Beschikt bedrag € 20.750

Looptijd 1 december 2021 – 31 december 2023

Op school leren kinderen binnen de lijntjes te kleuren. Later in het leven is de grote uitdaging om juist buiten deze lijntjes te kleuren. Creativiteit is een fundamentele vaardigheid, iedereen beschikt erover. Gemeente De Wolden wil met 'Talentkracht De Wolden' deze vaardigheid niet afleren maar juist ontwikkelen. Dit wil men bereiken door de Curious Minds-visie op leren en ontwikkeling van kinderen en het stimuleren daarvan door volwassenen centraal te stellen. De kern van deze visie is dat alle kinderen talentvol gedrag laten zien, mits ze als talentvol worden benaderd. Binnen dit project worden betrokken professionals geschoold om de Curious Minds-visie toe te kunnen passen.

46. ICO - Drents netwerk jonge kind

Beschikt bedrag € 38.373

Looptijd 1 december 2021 – 1 juli 2023

ICO streeft een inspirerende en creatieve samenleving na. Een samenleving waarin elk kind zich kan ontwikkelen tot wie hij of zij in de kern is, ongeacht de sociale omgeving waarin het kind opgroeit. Zo kan elk kind vanuit eigen talenten een bijdrage leveren aan een verbindende samenleving, waarin voor iedereen plek is. Echter is dit ideaalbeeld nog niet aan de orde. Er vindt naar eigen zeggen 'verschoolsing' van het aanbod en een toename van het gebruik van lesmethodes voor jonge kinderen (0-8 jaar) plaats. Om dit te doorbreken is men zes jaar geleden in de gemeente Emmen gestart met het aanbieden van inspiratiebijeenkomsten voor professionals die werken met het jonge kind. Door de positieve ervaringen vanuit de gemeente Emmen vraagt dit om een uitgebreidere aanpak. ICO slaat daarom met partners de handen ineen en vraagt subsidie aan voor de bekostiging van leergangen en coaching rondom creativiteits- en zintuiglijke ontwikkeling. Op deze manier leren pedagogisch medewerkers en leerkrachten hoe zij kinderen begeleiden in de creativiteits- en zintuiglijke ontwikkeling.

47. Werkplein Drentsche Aa - Schakelaanbod

Beschikt bedrag € 109.734

Looptijd 22 september 2022 – 31 augustus 2024

Werkplein Drentsche Aa mist in Noord- en Midden-Drenthe een adequaat en flexibel aanbod voor jongeren die terug naar school willen om alsnog hun startkwalificatie te halen, maar niet goed weten welke richting ze op willen. Het gaat hierbij om jongeren die eerst een 'tussenstap' moeten maken, omdat ze meer tijd nodig hebben, zich moeten oriënteren of andere kennis/vaardigheden moeten bijspijkeren. Met het project 'Schakelaanbod' wil men onderwijskundige arrangementen in 'gildeconstructie' aanbieden en uitvoeren, waarmee (toekomstige) MBO-studenten zich buitenschools kunnen voorbereiden op de vervolgstappen.

2 Opbrengsten Sociale Agenda

2020 - 2023

SOCIALE AGENDA

WAT HEBBEN WE SAMEN BEREIKT?

provincie Drenthe

LEVENDIG EN SOCIAAL DRENTHE

Daar werken we aan met de Sociale Agenda. Wij willen dat je gezond, gelukkig, veilig en zonder armoede kunt opgroeien in Drenthe. Dat iedereen gelijke kansen krijgt, net als goede zorg, goed onderwijs en passende woningen. Daar gaan we voor, samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties en natuurlijk de inwoners van Drenthe.

GEZONDHEID EN VITALITEIT

HIGHLIGHTS

- Optimaal Leven
- Fitter brein
- Onderzoek Proscop

LEEFBAARHEID EN BEREIKBAARHEID

HIGHLIGHTS

- Vitale dorpen
- Drenthe Deelt
- Passie op het Platteland
- Frisse (Door)start
- Podium Platteland
- Monitor Brede Welvaart

ARMOEDEBESTRIJDING EN LAAGGELETTERDHEID

HIGHLIGHTS

- Samenwerken met ervaring
- Slapend blij worden
- Naar een geletterd Drenthe
- Steun Drentse Voedselbanken

WONEN

HIGHLIGHTS

- Anloo, locatie Raatakkers
- Meppel, locatie Boshoven
- Gemeente Noordenveld, locatie Oude Velddijk

ONDERWIJSKWALITEIT EN GELIJKE KANSSEN

HIGHLIGHTS

- Kansen4Kinderen
- Zomerprogrammering

IEDEREEN DOET MEE (INCLUSIE)

HIGHLIGHTS

- Droomfabriek
- BOI: Song of a Wanderer
- Adviesraad Toegankelijkheid
- Vervolgaanpak vrouwelijke statushouders en gezinsmigranten
- Netwerk Drenthe Inclusief

VRAGEN OF OPMERKINGEN?

Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties? Stuur gerust een mail naar socialeagenda@drenthe.nl. Kijk voor meer informatie op provincie.drenthe.nl/socialeagenda/.

IEDEREEN DOET MEE EN IEDEREEN DOET ERTOE

2020 - 2023

SOCIALE AGENDA

WAT HEBBEN WE SAMEN BEREIKT? provincie Drenthe

LEEFBAARHEID EN BEREIKBAARHEID

In dorpen, buurten en wijken in onze provincie gebeurt ontzettend veel. Inwoners komen met tal van initiatieven. Deze initiatieven zijn van grote meerwaarde voor de leefbaarheid. Soms kunnen we als provincie helpen door te faciliteren. Door de initiatieven te steunen, stimuleren we samen het 'naoerschap' en versterken we de samenleving. Naast het ondersteunen van initiatieven zoeken we samen met betrokkenen naar nieuwe democratische vormen waarmee we rechtdoen aan de ideeën, problemen en oplossingen die inwoners zelf aandragen.

RESULTATEN

- 10 Alliantieprojecten
- 200 keer ondersteuning aan dorps- en buurthuizen
- 1500+ vrijwilligersactiviteiten
- 70+ projecten leefbaarheid, cultuur en wonen
- 7 netwerken

WONEN

In dit thema staat de woonbehoefte en het initiatief van bewoners van dorpen en wijken centraal. Er wordt gekeken naar jongeren, ouderen, mensen met een zorgbehoefte en mensen met een laag inkomen, ook als eigenaar van een woning. Het woonaanbod kan en moet gevarieerder worden. Dat kan door bestaand aanbod te transformeren of door (tijdelijke) nieuwbouw. Hiervoor moeten belemmerende regels worden weggenomen. De rol van gemeenten en woningcorporaties is essentieel, als provincie vervullen we hier met ons Impulsteam een verbindende rol.

RESULTATEN

- Aangesloten bij twee woonnetwerken
- Impulsteam uitgebreid
- Vervolg van Lang zult u Wonen
- 79 adviestrajecten kleinschalige wooninitiatieven

ARMOEBESTRIJDING EN LAAGGELETTERDHEID

Het tegengaan van armoede en laaggeletterdheid vraagt om een brede en integrale aanpak en een lange adem. In samenwerking met gemeenten, kennisinstellingen, netwerken en inwoners werken we aan het doel van dit thema: Waar iemand opgroeit, woont en werkt in Drenthe heeft niet langer invloed op het risico op armoede. Dit gebeurt door het inzetten van ervaringsdeskundigen en door kennisdeling en verschillende projecten te faciliteren.

RESULTATEN

- 10 Alliantieprojecten
- 2 onderzoeken
- Steun Drentse Voedselbanken
- Platform Armoede
- 4 netwerken

GEZONDHEID EN VITALITEIT

Het zorgsysteem staat onder druk, onder meer door vergrijzing, toenemende zorgkosten en krapte op de arbeidsmarkt. Voor een goede en betaalbare zorg is een omslag nodig. Positieve Gezondheid is een brede kijk op gezondheid. Het accent ligt op de mens zelf en op wat het leven waardevol maakt. Als provincie willen we dat alle inwoners voldoende tools hebben om zelf aan de slag te gaan met de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen in het leven. Daaraan werken we samen met tal van partners.

RESULTATEN

- 13 Alliantieprojecten
- Drenthe Samen gezond in beweging
- Sportmonitor
- 4 netwerken

IEDEREEN DOET MEE (INCLUSIE)

Iedereen is welkom, iedereen doet mee en iedereen hoort erbij. Helaas is het nog niet altijd vanzelfsprekend. Een deel van de Drenten kan niet op een volwaardige manier deelnemen aan de samenleving, bijvoorbeeld vanwege een beperking, leeftijd, etnische afkomst, seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Ook spelen steeds vaker elementen als armoede en/of laaggeletterdheid mee. Met onze maatschappelijke partners willen we drempels verlagen, kansen bieden en (eigen) initiatieven stimuleren.

RESULTATEN

- 10 Alliantieprojecten
- Regenboogweek, Week van Toegankelijkheid, Orange the World en Wereld Prematuren Dag
- Hét compliment van Drenthe: waardering voor vrijwilligers
- 4 netwerken

ONDERWIJSKWALITEIT EN GELIJKE KANSEN

Waar je wieg staat, bepaalt niet langer je toekomst en je kansen in het latere leven. Dat is hét doel van dit thema. Er is nog veel winst te behalen in het realiseren van gelijke kansen voor Drentse kinderen en jongeren. Samen met gemeenten, scholen en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) slaan we de handen ineen om hier het verschil in te maken. Daarbij richten we ons op de onderwijskwaliteit en ontwikkelmogelijkheden van kinderen zowel in als buiten het klaslokaal.

RESULTATEN

- 4 Alliantieprojecten
- Kansen4Kinderen: 87 scholen participeren, 66 scholen hebben een kansencoach, 83 personen hebben de training tot kansencoach gevolgd
- Onderwijsmonitor
- 4 netwerken

3 Rapport Tussenevaluatie Sociale Agenda 2020-2023

Klik [hier](#) om naar het rapport te gaan

